

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXII Kaina 35 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, SPALIS - OCTOBER 15, 1991

Nr. 201

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Lietuvių padėtis Lenkijoje

Vilnius. — Čia „Vortus“ laikraščio ir „Aušros“ mėnraščio skaitytojai rugsėjo 25 d. turėjo savo susirinkimą, kuriam pirmininkavo J. Vercinkevičius ir sekretoriavo K. Garšva. Jie padarė šį nutarimą ir memorandumo formoje pasiuntė Lietuvos Aukščiausiajai Tarybai, Lietuvos Vyriausybei, Lenkijos Parlamentui, Vokietijos Bundestagui ir Europos Bendruomenės Parlamentui.

Lietuvos lenkai sudaro maždaug 0,005 procento visos lenkų tautos, Lenkijos lietuviai — 0,01 proc. lietuvių tautos, t.y. lietuvių tautos dalis Lenkijoje dvigubai didesnė. Lenkijos lietuvių, taip pat ukrainiečių, baltarusių, žydų, vokiečių padėtis yra daug blogesnė negu Lietuvos lenkų. Lenkijos lietuviams paritetiškai priklausytų 2-5 kartus daugiau vaikų darželių, keturis kart — mokyklų, dvigubai daugiau spaudos ir t.t. Seimų valstybėje, kur išliko apie 7000 lietuvių, nebėra nė vieno lietuviško vaikų darželio, mokyklos. 1991 m. rugsėjo 1 d. uždraustos gimtosios lietuvių kalbos pamokos visose 5 Seimų valstybės pradinėse (9 klasių) mokyklose, kuriose dar buvo likusi vietinių žmonių kalba (Seimų 1 ir 2 mokykloje, Juodeliške, Krasnagruode, Krasnave) ir Suvalkuose. Apie 1980 m. prieš tėvų valią nutrauktos lietuvių kalbos pamokos lietuviams Aradninkuose, Klevuose, Ramoniskėse, Smalėnuose, Seimų lietuvių, Abariškėse, 1970 m. — Lumbiuose, Paliūnuose, Raziūnuose, Šlynakiemyje. Įsteigti klasė dėstoma gimtąja kalba Lenkijoje reikalaujama 6 pareiškimų, Lietuvoje — 1-3.

Nėra mokyklų

Lenkijoje iš viso nėra mokyklų, kur visi dalykai būtų dėstomi gimtąja lietuvių kalba iš lietuviškų vadovėlių. Vieninteliam lietuviškame Punksko licejuje (vidurinėje mokykloje) taip pat mokomasi iš vadovėlių, parašytų lenkų kalba. Lenkų kalba ir literatūra, politologija, fizinis lavinimas, karinis parengimas visur dėstomas lenkiškai.

Išskyrus lituanistiką, Lenkijoje faktiškai nėra kitų spe-

cialiųjų, kurias lietuviams būtų galima studijuoti gimtąja kalba aukštesniosiose ir aukštesiose mokyklose. Net Punksko žemės ūkio mokyklos lietuviams mokymai ir mokytojai priversti bendrauti lenkiškai. Skirtingai nuo Lietuvos stojamieji egzaminai ir aukštesnės mokyklos gimtąja kalba nepriimami ir nedaroma jokių lengvatų.

Nėra laikraščio

Nėra radijo, TV lietuviškų laidų visai Lenkijos Respublikai, neretransliuojama Lietuvos TV. Nėra nė vieno lietuviško laikraščio. Atimtos patalpos ir dotacijos iš „Aušros“ žurnalo redakcijos, lietuvių visuomeninės kultūros draugijos. Nėra mami saviveiklos ansamblių, lietuvių kultūros centrų statyba Punkske, Seinose, trūksta kadro.

Viešose vietose lietuviams tebedraudžiama šnekėti gimtąja kalba (net ligoninėse, civilinėse metrikacijose ir kitose įstaigose). Beveik nėra lietuviškų užrašų, lenkinami lietuviški gyvenamųjų vietų pavadinimai, lietuvių pavardės, neleidžiama krikštyti lietuvių tautiniais vardais.

Pamaldų lietuvių kalba neleidžiama Varšuvoje, Suvalkuose ir kitur. Seinuose 1980 metais jos teikiamos karta per savaitę gyvenamųjų nepatogių laikų. Net Gedulo diena nuo draugijos būstinės plėšiama lietuvių vėliava.

Lietuviams neatstovaujama Seimų valstybės vadovybėje, Suvalkų vaivadijoje, Lenkijos parlamente.

Neplanuojama lietuvių, suskaldytų į Punksko, Seimų, Šipiliškių valstybes, sujungti į vieną vaivadiją ar valstiją.

Prašome:

- 1) Lietuvos Respublikos pavyzdžiui Lenkijai priimti tautinių mažumų įstatymą, reglamentuojant oficialų gimtosios kalbos vartojimą, kultūros gynimą;
- 2) mokyklose leisti dėstyti gimtąją kalbą ir jos — seniausių iš gyvųjų indoeuropiečių kalbų — mokytis kaip dalyko;
- 3) įsteigti lietuviškas radijo, TV laidas ir retransliuoti Lietuvos Respublikos laidas;
- 4) remti vienintelį lietuvišką žurnalą „Aušra“, įsteigti lietuvišką laikraštį, geriau aprūpinti lietuvišką spaudą;
- 5) etninėse žemėse kompaktiškai gyvenančius lietuvius sujungti į vieną atskirą valstiją;
- 6) leisti lietuviams turėti savo atstovus Seimų valstybės vadovybėje, Suvalkų vaivadijoje, Lenkijos parlamente;
- 7) sudaryti geresnes sąlygas lankyti tėvynėje Lietuvoje.

Šiluvos koplyčia 25 metai

Washingtonas. Spalio 14. — Iš Washingtono pranešė, jog vakar Šiluvos Dievo Motinos koplyčios 25 metų sukakties minėjime, kuri yra įrengta Amerikos katalikų šventovėje-bazilikoje, dalyvavo 3,000 žmonių, taigi, pilnutėlė bažnyčia. Konceliabracinės šv. Mišias atnaušavo Washingtono kardinolas arkivysk. James Hickey, arkivysk. C. Salatkas, vyskupas Sigitas Tamkevičius, Antanas Deksnys, Paulius Baltakis ir 34 kunigai. Giedėjo

Atsteigti diplomatiniai ryšiai su Vatikanu.
Rugsėjo 30 d. diplomatiniai ryšiai tarp Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto atsteigimo deklaracija Vilniuje pasirašė Užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas, dešinėje, ir Šventojo Tevo igitinis arkivyskupas Audrys Juozas Bačkis, kuris įteikė A. Saudargui ir Šv. Tevo medali.

Vokiečių spaudoje pasidairius

Grečiau steigti Lietuvos ambasadas užsienyje

Frankfurtas. — Jau nuo rugsėjo pradžios Vokietijos pasiuntinys yra Vilniuje. Min. pirm. Gediminas Vagnorius buvo deramai priimtas vokiečių vyriausybės. Vokiečiai pažadėjo visur kur padėti Lietuvai. Pažadėjo įsteigti ir vokiečių kultūros centrą Lietuvoje. Ne vienas klausia, kas įvyko su vokiečiais, kad staiga pakeitė savo politiką ir pasidarė draugiški. Anksčiau buvo itin šaltoki. Tačiau būna ir kitokių mastymų vokiečių spaudoje.

Neskuba padėti

Vokietijos laikraštyje „Frankfurter Allgemeine“ rugsėjo 19 d. paskelbtas Peterio Horsto straipsnis „Tiltus į rytus tiesti delsiama“. Pradžioje primenama, kad Gorbaciovą paprašė 10-12 milijardų Vokietijos markių „pagalbos žiemai“. „Gorbaciovą „SOS“ dar kartą rodo, kad Rytų europiečiai, žengdami pertvarkos keliu, didėles viltis deda į Vakarų europiečių“. Kad ne visos viltys išsipildo, neseniai patyrė lenkai, čekai, slovakai ir vengrai — Prancūzija jiems užtrunkė durių prieš pat nosį: premjerė Edith Cresson neleido Lenkijai, Vengrijai ir ČSFR paroduoti Vakarams daugiau mėsos. Šiuo chrestomatiniu pavyzdžiu ji įrodė, kad tarp gražių sekma-dininių kalbų ir praktinio solidarumo — didelė praraja.

Prancūzijos griežtas „ne“ rodo ir tai, kad kai kurios EB šalys neryžtingai reaguoja į įvykius Vidurio ir Rytų Europoje. Europos Bendrija iki šiol buvo orientuota į Vakarus, ir joje dominavo prancūzų dvasia. Nei Bonai, nei Paryžiui nereikėjo įrodinėti, kad Bendrijos pamatas buvo seniai tylosis priimtas susitarimas, pagal kurį vokiečių ekonominis dominavimas Europoje atsveria prancūzų politinis vadovavimas. Vokietijai susivienijus, ši pusiausvyra sutrūko Prancūzijos nenaudai — tuo ir galima aiškinti politinių vadovų prie Senos reakciją. Jeigu Bendrija plėsis į Rytus, tai Prancūzijos įtaka toliau silpnės, o Vokietijos stiprės. Tad suprantama, kodėl Prancūzija ir kai kurie kiti Ben-

drijos nariai delsia tiesti tiltus į Rytus. Be to, vis dar laikomasi taisyklės, kad su Rytų kaimynais nereikia per daug skubėti: pirmiausia reikia sudaryti prekybos ir kooperacijos sutartį, o tada galima tartis ir dėl asocijuoto nario su kuo platesniu „kooperacijos profiliu“. Tuo tarpu tikra narystė Europos Bendrijoje galima tik labiau suartėjus. Baltijos šalių nepriklausomybė ne per daugiausia pakeitė šią politiką: su Estija, Latvija ir Lietuva EB pirm. Delors kol kas nori sudaryti prekybos ir kooperacijos sutartis, bet Vokietijos užsienio reikalų ministras Genscheris jau kalba apie asocijuotų narių statusą, rašo docentas J. Kilius.

Pabaltiečių išjungimas Europoje

Tad netrukus baltai įsijungs į lenktynes, kurios jau seniai vyksta tarp Rytų Europos valstybių. Lenkija, Vengrija ir Čekoslovakija į derybas (kol kas atidėtas dėl asocijuotos narės žiūri tik kaip į savotišką „apšilimą“ — jo siekia, kad taptų tikrosiomis Europos Bendrijos narėmis. Netrukus prasidės derybos su Rumunija ir Bulgarija, kurių požiūris šiuo klausimu nesiskiria. Anksčiau ar vėliau aplink dvylikos šalių Europos branduolį, kuris susidarys prisijungus Austrijai, Švedijai ir kai kurioms kitoms EFTA šalims, atsiras asocijuotų Rytų Europos valstybių „laukas“. Šios šalys iš didžiausios pasaulio rinkos visų pirma tikisi gauti pelno. O Anglijos premjeras John Major mano, kad net ir buvusios Sovietų Sąjungos respublikos galiausiai galėtų tapti tikrosiomis Europos Bendrijos narėmis. Ir EB viceprezidentui Andriesseniui Bendrija su 24 nariais nebeatrodo utopija.

Tačiau negalima viena: EB nei savo kultūra, nei integracijos supratimu nėra pasirėngusi pokyčiams. Abejotina, ar valstybių ir vyriausybės vadovai po trijų mėnesių įvyksiančiame viršūnių susitikime Maastrichte ryšys priimti sprendimus dėl EB plėtimosi.

„Vokiečių pagalba...“

Ne visi Vokietijoje pritaria saviškių politikai atgailai dėl Molotovo-Ribbentropo pakto ir

Šioje išskilme dalyvavo vyskupas iš visų šešių vyskupijų. Kairėje matyti Vilniaus vyskupas Juozas Tunaitis, Telsių vyskupas Antanas Vaičiūnas, viduryje, ir toliau dešinėje Kauno vyskupas Vladas Michelevičius.

„Frankfurter Allgemeine“ po pranešimo apie Genscherio vizitą į Baltijos šalis, joje rašoma: „Stockholmas, rugs. 12 d. Lietuvos Vyriausybė pripažino savo klaidas reabilituojant asmenis, nuteistus kaip karo nusikaltėlius. Ketvirtadienį iš Vilniaus apie tai pranešė Švedijos radijas. Kaip buvo pasakyta, Lietuvos Vyriausybė pasirengusi bendradarbiauti su Izraelio įstaigomis ir Jungtinių Valstijų teisingumo ministerija aiškinantis ginčijamus klausimus. Taip Vilnius reagavo į „New York Times“ pranešimą, kad Lietuvos Vyriausybė masiškai reabilitavo visus lietuvių, sovietų teisėtvarkos organų nuteistus už kolaboravimą su naciiais“.

Panašaus pusinių tiesų, gaudų, melo šūpinio vokiečių spaudoje galima rasti ir Lietuvos lenkų klausimu. Tai labai kenkia mūsų Respublikos prestižui užsienyje. Ką daryti, visiškai aišku, — kuo greičiau pagal galimybes steigti Lietuvos ambasadas užsienyje, kad jos galėtų paneigti klaidas ir skleistų teisingą informaciją apie Lietuvą, pataria minėtasis docentas Kilius „Lietuvos aide“.

Telegrama Sovietų televizijos vedėjui

Vilnius. — „Lietuvos aide“ praneša, jog Lietuvos Respublikos vicepremjeras Zigmas Vaišvila nusiuntė telegramą SSSR televizijos ir radijo rui Jakovlevui, kurioje sakoma: „Lietuvos Respublikos Vyriausybė atkreipia Jūsų dėmesį į tai, kad Jūs vadovaujamas televizijos ir radijo kompanijos informacinėse laidose Lietuvos Respublika su sostine Vilniumi pateikiama kaip SSSR dalis. Šiuo metu, kai ir SSSR, ir daug kitų šalių pripažino Lietuvos nepriklausomybę, kai Lietuvos Respublika tapo pilnateise JT nare, tokie netikslumai menkina Sąjungos televizijos ir radijo kompanijos prestižą. Tikimės, kad Jūs duosite atitinkamus nurodymus“.

— Vilniuje Šv. Jono bažnyčioje įvyko Lietuvos valstybinio simfoninio orkestro ir Baden Wuertembergo kamerinio choro koncertas, kuriame Mozarto Mišiose solo partijas atliko Sigutė Stonytė, Regina Maciūtė, Algirdas Janutas ir Liudas Norvaišas. Dirigavo Jochen Woll iš Vokietijos.

LIETUVOJE

— Lietuvos prez. Vytautas Landsbergis dažnai priima įvairių valstybių aukštųjų svečius. Pavyzdžiui, rugsėjo 30 d. priėmė Danijos pasiuntinį Lietuvoje B. D. Lilseną, Vokietijos Parlamento atstovą K. H. Horną ir JAV ambasadorių Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komisijoje J. K. Blackwell.

— Lietuvos Respublikos min. pirm. Gediminas Vagnorius, kai ten lankėsi Tibeto dvasinis ir politinis vadas Dalai Lama, surengė jo garbei pietus.

— Dalai Lama, būdamas Vilniuje, susitiko su Lietuvos budistų bendruomenės nariais ir su kitų konfesijų atstovais.

— Sveikatos apsaugos ministerijos Ekonomikos valdybos darbo grupė, kuriai vadovauja Gediminas Černiauskas, rengia nepelno organizacijoms įstatymo projektą.

— Operos ir baletų teatre Vilniuje spalio 11 d. įvyko dar vienas Ponchiello operos „Lietuviai“ spektaklis, dalyvaujant jau tik vietinėms meno pajėgoms. Mums pranešta, jog Virgilijus Noreika vėl labai gerai atliko pagrindinę Konrado Valenrodo partiją.

— Spalio mėnesį Lietuvos Operos ir baletų teatre atliekami šie veikalai: „Figaro vestuvės“, „Norma“, „Don Carlos“, „Grazina“, „Pilėnai“, „Silfide“, „Coppelia“, „Gulbių ežeras“, „Raimonda“, „Macbethas“, „A Proba“.

— Sigutė Stonytė, kuri liepos mėnesį Amerikoje tapo Marian Anderson tarptautinio konkurso laureate iš 179 dainininkų, įsijungė į Lietuvos Operą. Čia ji atliks Violetos vaidmenį „Tra viatoje“, Cherubin partiją „Figaro vestuvėse“, o mažieji žiūrovai ją girdės „Buratine“ ir „Mažulyje“. „Lietuvos aide“ pastebi, jog „laureate tapusi solistė, matyt, neketina vaidmenų skirstyti į labiau ar mažiau svarbius“.

— Į Lietuvos kultūros gyvenimą sparčiai grįžta dar viena tautinio meno vertybė — Jeronimo Kačinsko kūryba, rašo „Lietuvos aide“. Dalyvaujant Reginei Maciūtei, Vladimui Prudnikovui ir Kauno valstybiniam chorui spalio 15 d. jo veikalus atliko Juozas Domarko diriguojamas Tautinis simfoninis orkestras.

— Jurbarkė „Caritas“ skyriaus kvietimu viešėjo Vokietijos Ksanto katedros „Caritas“ pirmininkė Katerina Dupon su vyru. Jos iniciatyva Jurbarkė jau du kartus atvežtos didelės rūbų, maisto, medikamentų siuntos. Svečiai su būreliu jurbarkiečių ir Kryžių kalną nuvežė ir pastatė savo kryžių.

— Zigmas Vaišvila, Lietuvos Respublikos ministro pirmininko pavaduotojas, paskirtas Valstybės saugumo departamento generaliniu direktoriumi.

KALENDORIUS

Spalio 15 d.: Leonardas, Domantė, Gailiminas, Teresė.
Spalio 16 d.: Ambraziejus, Margarita Al., Dovalde, Jadvyga, Gutautas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 7:01, leidžiasi 6:11.
Temperatūra dieną 46 I., naktį 31 I.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS
KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629
JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

KAULINĖS STUBURO DALYS (3)

Stuburkauliai – slanksteliai. Stuburas susideda iš 24 cilindrinio kaulų – slankstelių – stuburkaulių (vertebrae), vienas ant kito kompaktiškai sudėliotų. Nors mažaisiais jie skiriasi tarpusavyje, bet iš esmės visi slanksteliai panašiai sudėti: turi kaulą, kremzlę ir diską (pagalvėlę), skiriančią vieną nuo kito.

Kiekvieno slankstelio priekio sudaro ištisas kaulas. Slanksteliai, lengvai besilenkiami ir vienas ant kito kiek užėdami, saugo jų vidury esančią stuburo smegenis – nervų pluoštą (spinal cord).

Slankstelių šonuose ir jų užpakalyje yra įvairios kaulinės ataugos: vienos jų priklaiko raumenims, kurie įgalina stuburą elastingai judėti, o kitos suriša slankstelius į stuburą.

Savo centre kiekvienas slankstelis turi angą; jų visų 24 išsilygiavusios angos sudaro stuburo kanalą (spinal canal) – tai vieta stuburo smegenims, kurios sudaro ilgą smegeninį nervų pluoštą.

Minėti 24 slanksteliai atlaiko 90% kūno svorio, kurį neša stuburas. Nuostabiai stiprūs yra tie slanksteliai – atsparūs ir ilgai tvoria. Lengvai jų nesulausys, išskirti ir nesutrinti, jei labai stiprios jėgos nepavartosi, nors nelaimėse, avarijose tai pasitaiko.

Aišku, kad ir atspariausius slankstelius negalima palikti vienas į kitą besitrinančius. Tie 24 slanksteliai, nors ir sudaro stuburą, nestipriai savo vietose stovi. Užtai Tverėjo planas teigiamai išsprendė tą jų silpnumą: parūpino jiems apsaugą, būtent tarpslankstelinis diskas („pagalvėlės“) ir raiščius (ligaments). Jie kaip spyruoklės lengvina – spaudimą, ji sugeria (shock absorbers). Tai fizikos dėsnio pritaikymas stubure.

Diskai. Pagrindiniai, tarpstuburkauliniai (tarpslanksteliniai) diskai („pagalvėlės“) veikia kaip serija spaudimo smūgio sugėrėjų ar sumažinamųjų (shock absorbers). Tie diskai, būdami tarp slankstelių, apsaugo juos nuo trinimosi ir vienas kita.

Išvaizduodami kokią didelį svorį tas sutubras turi atlaikyti kai žmogus lankstosi, kilnoja, ar šokinėja, suprantame, kaip gy-

vybiniai svarbūs yra tie tarpslanksteliniai diskai žmogaus kūno veikimui.

Kaip ir visos kitos stuburą sudarančios dalys, diskai taip pat yra sudėtingi: jie turi tris svarbiausias sudedamąsias dalis. 1. Pats diskas susideda iš apskritimo susiklostusių stipraus jungiamojo audinio skaidulų, vadinamų „annulus fibrosus“. 2. Vidinė disko dalis yra minkšta – lyg šaltiena ar želatina, vadinama „nucleus pulposus“, ji veikia kaip tikras smūgių bei spaudimo sumažintojas. 3. Stipri membrana dengia disko kraštus, kurie susiliečia su slanksteliais esančiais disko viršuje ir apačioje.

Žmogui gyvenant keičiasi tirštumas-kietumas to šaltienos pavido disko vidaus ir viso jo sudėties. Toks pasikeitimas yra neišvengiamas, bet jis neturi baigtis disko išnirimu iš savo vietos (slipped disk) ar kitais stuburo negerumais.

Geriau pažindami savo stuburą, išvengsime tų jo skausmų, kurie užtikrintai atsiradę dėl neįsitemimo ir apsilėidimo.

Prieš aptariant stuburo raiščius ir raumenis, susipažinsime dar ir su dviem kaulinėmis stuburo dalimis – kryžkauliu ir uodegėle – kita kartą.

NEGERK IŠ AVIES PĖDELĖS – PAVIRSI Į AVI

Klausimas. Tamsta čia vis rašai apie cholesterolio žalą širdies ir smegenų kraujagyslėms. Taip ir daugelis amerikiečių rašo. Vienok skaičiau irgi gydytojų parašytus visai priešingus – labai kritiškus tuo reikalu pasisakymus.

Tokie kritikai, rašydami populiariuose žurnaluose tiesa, tik mažą dalį gydytojų, itaria, kad cholesterolio ir širdies ligos santykis dar nėra gerai nušviestas; kad sumažinus cholesterolio kiekį kraujyje, nepasilgins gyvenimas; kad liesas maistas – mažai turintis gyvylinių riebalų (saturated fats) ir cholesterolio mažai ką sumažina širdies atakos pavojų ir, pagaliau, kad stengimasis suliesinti kraują – mažinti cholesterolį yra vien niekais leidimas laiko ir lėšų.

Aišku, tuojau ir aš pradėjau abejoti ir po to net nudžiugu,

kad mn nereikės keisti savo įpročio gardžiuotis steikais, spurgučiais, kiaušiniene ir kavute su grietinele.

Kiek žinau, ir kiti mano pažįstami taip džiaugiasi ir planuoja, kaip jie sako, tam Adomavičiui kaili perti už jo cholesteroliškus gąsdinimus ir taip žiauriai tolinančius mus nuo saldumynų bei raguolių.

Kur čia teisybė: kaltas esi daktare, tai pasiteisink, nes kitaip vėl į spyglius-Dyglius pateksi.

Atsakymas. Lietuvių liaudis sako: viskas būtų gerai, bet tik vainikas kreivai. Taip ir čia. Tamstos tų pažįstamų gydytojų, kurie dėl duonos kashio ir pinigų pataikauja steikų, kiaušinių, taukų tiekėjams – prekybininkams, „vainikas“ yra ne tik kreivas, bet ir visai susidėjęs: ne tik neatsakantis tuo reikalu dabartinio medicinos mokslo faktams, bet nuo jų yra kuo toliausiai nutolęs. Ir štai dėl ko!

Nieko čia tragiško nebūtų, jei mes (ir Spygliai-Dygliai) nejuokautume apie apverktiną reiškinį: mūsų ankstyvas pakasynas, nes jie buvo apsilėidę kovoje su skleroze, kurią dabar apsišvietę išmintingieji labai sėkmingai veda.

Džiaugiasi tik tas, kuris paskutinis taip elgiasi. Tamstos džiaugsmas yra apgaulingas, nes jis pakasynomis atsiduoda. Tas pats ir su Tamstos draugais, su Spygliais-Dygliais ir su visais tais, kurie pasipelnijimui skelbia rašinius populiariuose žurnaluose, nes mediciniškoje spaudoje jiems nėra vietos. Lengvatių yra nesuskaitoma daugybė, užtai nesukau jiems pataikautojų. Štai, vienas pataikautojų skelbiamas, kad gerų darbų nereikia išganymui, o čia kitas: ryk taukus ir cholesterolį ir vis vien turėsi sveiką širdį.

Reikalas labai svarbus, todėl reikia nuodugniau išsiaiškinti. Štai „dar karšti“ mediciniški faktai, kuriuos skelbia mokytis išmintingieji ir kuriuos vidutiniokams įsisavinti ne taip jau lengvai sekasi tol, kol jie prideramai neapsižiūviečia ir kaip reikiant nenusiteikia savo sveikata geriausiai įglobti, visokių pataikavimų blogiui – netiesiai atsisakius: paliovus gerti iš avies pėdelės ir ėmus kaip reikia dabartinio mokslo žinio mis save turtinti.

Šio krašto širdies ligų gydytojų draugija (The American Heart Association, trumpai AHA) paskelbė specialų pareiškimą (Medical Scientific Statement). Pranešama apie 54 tyrinėtojų raštu paskelbtus duomenis. Trijuose puslapiuose paduoti pavadinimai 6 studijų, darytų gyvuliuose; 36 studijų apie dietų poveikį; 16 studijų apie moterų širdies ligas; 25 studijų apie santykį tarp išlaikymo ir rezultatų, begydat skleroze.

Tas specialus tos draugijos pranešimas apima tryliką puslapių. Jis užvardintas: The Cholesterol Facts: A summary of the Evidence Relating Dietary Fats, Serum Cholesterol, and Coronary Heart Disease. Tai dviejų šio krašto medic-

JAV Lietuvos Bendruomenės XIII tarybos nariai iš Kalifornijos. Iš kairės: dr. Z. Brinkis, V. Gedgaudienė ir Z. Viskanta.

Nuotr. R. Kubiliūtės

niškų organizacijų jungtinis pranešimas: Joint Statement by the American Heart Association and The National Heart, Lung and Blood Institute.

Komisijoje iš AHA dalyvavo vienuolika gydytojų su AHA prezidentu Myron L. Weisfeldt, pranešimą rašė šeši gydytojai su specialiu peržiūrėtoju Dewitt S. Goodman ir dar du daktarus turintys mokslininkai.

Nemokamai jums prisiųs vieną tokio pranešimo kopiją, o to pranešimo užsakymo numeris yra 71-1019. Laišką siųsti: The American Heart Association, Office of Scientific Affairs, 7320 Greenville Avenue, Dallas, TX 75231. Šis skyrus pasiuntė vieną tokį egzempliorių Vilniaus Universiteto Medicinos Fakulteto bibliotekai.

Norėtume su to pranešimo pagrindine mintimi supažindinti. Štai ji.

Tame pranešime susumuojami epidemiologiniai, laboratoriniai ir kliniški duomenys, nurodantys tiesioginį ryšį tarp cholesterolio ir širdies ligų – coronary heart disease (CHD). Tie duomenys aiškiai nurodo tokius faktus apie cholesterolį: 1. Cholesterolis gausa kraujyje yra vienas išsukusių širdies arterijų ligos (CHD), kuri priveda prie širdies atakos. 2. Sunormavimas cholesterolio kiekio kraujyje padeda saugotis minėtos širdies ligos. 3. Žmogus ilgai gyvena, kai jo kraujyje cholesterolio kiekis sunormuojamas. 4. Net žmogui jau ir viršiaus širdies arterijų sklerozę sunormavimas jo cholesterolio pėrviršiaus atneša naudą. 5. Tinkamas maistas tvarko cholesterolio pėrviršį. 6. Cholesterolio pėrviršis tvarkytinas visokio amžiaus, rasių ir lyties asmenims. 7. Užlaikyti gerame stovyje sveikata yra neįkainojama, todėl cholesterolio pėrviršiaus tvarkymas visada yra vertas išlaikyti – pastangų.

Išmintingam to užteks, ir jis pradės normuoti savo kraujyje cholesterolio kiekį pagal šių dienų medicinos mokslo nurodymus, kuriuos ir šis skyrus pakartotinai jau kelioliki metai savo skaitytojams pristato, o dabar jau ir minėtas specialus pranešimas patvirtina.

O dabar žodelis visiems šiaudadūšiams: ne viską reikia sugerti save, kas pasakytą – parašyta, nes net ir universi-

tetinio lygio tūli žmonės išsizada kilnių – teisingų darbų dėl Kudirkos minėto „trupinio aukso, gardaus valgio šaukšto“. Todėl kiekvienam lietuviui reikia būti apdairiam ir šalintis nuo parduotųjų prekybininkams, balsuotojams bei religiniams bepročiams ir šlietis prie žmonių, savo gyvenimą pasvėntusių sveikatos dēlei.

Juk nelaimėje trynių, lašinių pardavėjai neatskubės mums padėti. Mums padeda ir padės tik tas, kuris rūpinasi mūsų sveikata, ypač širdies, smegenų sveikata, skatinamas sveikai valgyti, tinkamai elgtis ir naudoti atsakančią vaistą. Todėl visi būkime alergiški savanau-diškumui, tamsai, o labiausiai tiems, kurie dar tūlus lietuvius vargina, niekina kitus ir tuo ugdo kumečio – baudžiauninko nusiteikimą.

Atsiminkime, kad persivalgymas riebalais ir cholesteroliu prilygsta visiems kitiems nukrypimams nuo tikro žmogaus kelio, kaip rūkymas, svaiginimasis, narkotizavimas, mėginimas gyventi iš kitų skriaudimo – per kitų lavonus, tinginavimas, suktas politikavimas ir toks „religinis tiesų“ skleidimas. Taip ne vienas neturėtų elgtis, nes nukrypus nuo išmintingo elgesio, darosi nepakankamas gyvenimas.

Juk baisu matyti, kaip čia net teisėjai už kysių ėmimą nuteisiami. O tai tik ledo kalno viršūnė vandenynė, kiek jie skriaudos padarę skaudžiausias. Čia jau kas tuzinas minučių apilpėjimai – niekuo dėti žmonės. Čia jau ir pirmiesiuose jaunimas miršta nuo ištvirkavimo užtrauktų ligų, o politikai rūpinasi vien tik kalėjimų statymu, rūpinas, visai pamiršdami svarbiausią dalyką: jaunuoju asmenybės sužmoginimą.

Nedaug ką švaresnis ir mūsiškis kiemas. Jau patys šiame krašte sušilę, nešildome reikiama savų genijų (smuikininkas); atvykusius pasitobulinti gydytojus tik kupetaite šieno vašiname; pensininkų kišenės tuštiname, ne po Lietuvą, bet po kažin kokias balas juos vežiodami, o jau tas savas širdis ir smegenis tikrai žmogūdiškai riebalais ir cholesteroliu apkrauname, svaigulose mirmekme ir apleidžiame apkalbomis, kaip musės išrūgose vienas kitam ant sprando lipdami.

Čia patarimo negana – reikia darbo: kiekvienas mūsiškis turime vienas kitam padėti, idant greičiau patys imtume išmintingumu gausėti, ypač kai proto net kuris ir per daug turime!

Tik taip mums pradėjus elgtis, tokios kaip Tamsta cholesterolio garbintojos – iš avies pėdelės gėrėjos bus retenybė – tik muziejuose randama.

Kiekvienas mokslininkas žino, kad mokslas turi savo ribas, kurios žmogaus pažinimui yra neperžengiamos. Tik tikėjimas ir aukštesnė Ešybe, kurios mes turime klausyti, duoda drąsos gilintis į gyvenimo paslaptis.

G. Marconi

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$50.00 Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida)	\$50	\$30	\$25
U.S.A. dol.) savaitinis			

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. – (1-312) 337-1285

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)

Prilauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477;
Rez. (708) 246-0067; arba (708) 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. E. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v.p.p. 7 v.v. antr. 12:30-3 v.p.p.
treč. uždaras, ketv. 1-3 v.p.p. penkt.
ir šed. 9 v.v.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 778-9969 arba (1-312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
ISSIPLETUSIŲ KOJŲ VENU
IR ŽAIZDŲ GYDYMAS
ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ
CHIRURGIJA

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Ne chirurginis išsiplešusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIA
155 N. Michigan Ave., Suite 324
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
81 St. ir Kean Ave., Justice, IL
Tel. (1-312) 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7 Antr. ir ketv. 9-12 Penkt. 2-7

DR. DOMAS LAPKUS
Praktika su
Dr. McElligott ir Dr. Adams
VIDAUS IR PLAUČIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-349-8100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel. 708-857-8383

Kab. tel. (1-312) 585-0348;
Rez. (1-312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

Kab. tel. (1-312) 471-3300;
Rez. (708) 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
PETER STECY, M.D.
Y. CHRISTOPHER CHIU, M.D.
CESAR J. HERRERA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-9527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kaltu lietuviškai)
Tikrina akis, priklaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. ANTANAS G. RAZMA
SPECIALYBĖ – PLAUČIŲ LIGOS
4700 W. 95 St.
Oak Lawn, IL 60453-2533
Tel. 708-636-3113

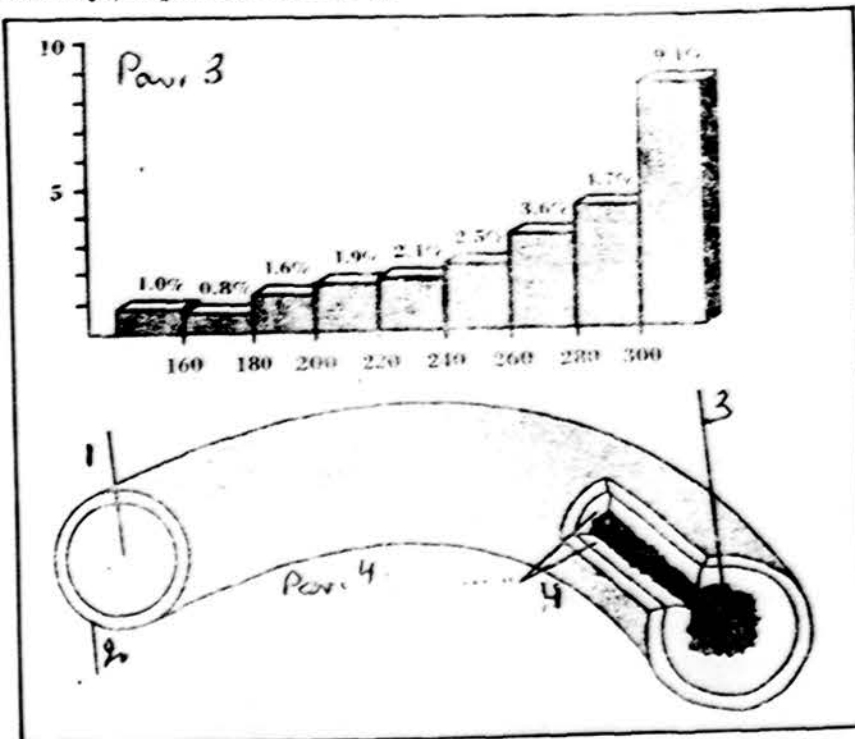
DR. DANA M. SALIKLIS
DANTŲ GYDYTOJA
10442 W. Cermak Rd.
Westchester, IL 60153
Tel. 708-531-1113
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kaltbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

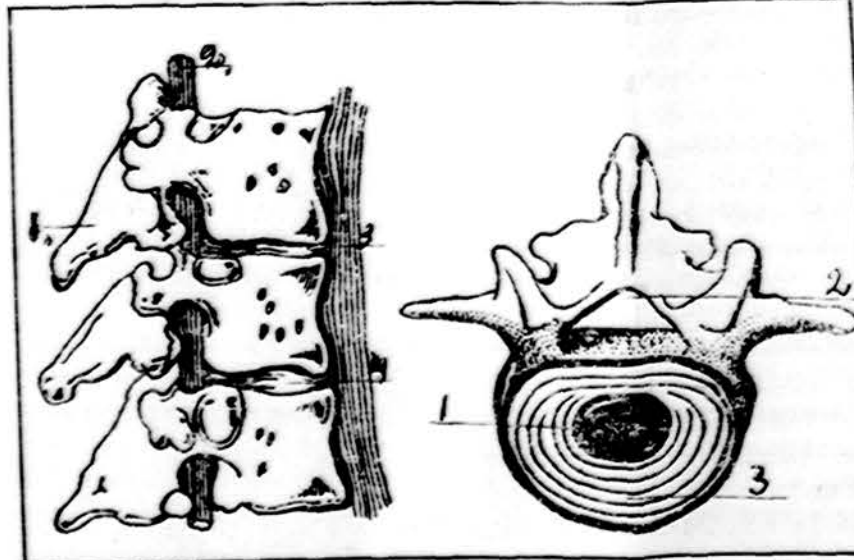
ARAS ŽLOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 1-708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3166;
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6;
Šeštadienis pagal susitarimą

Viršuje, grafa Amerikos gydytojų draugijos išleistoje knygoje „Count Out Cholesterol“ nurodo, kad juo kraujas riebesnis cholesteroliu (grafas apačioje skaičiai yra cholesterolio kiekis miligramais procent), tuo didesnis procentas žmonių mirė (procentai virš kiekvieno stulpelio) dešimties metų laikotarpyje (grafas kairinio šono skalė).

Apčioje, piešinys nurodo kaip cholesterolio pėrviršis užkemša arterijas: 1. Normali arterijos anga: arteriniam kraujui leidžianti laisvai tekėti. 2. Normali – nesustorėjusi-nepriskretusi arterijos sienelė. 3. Gerokai susiaurėjus arterijos spindis dėl 4. Sustorėjusios arterijos sienelės per priskretimą cholesterolio.

Kairėje, slanksteliai ir juos žiūrint iš šono: 1. Užpakalinė atauga (spine process); 2. Nugaros smegenys (spinal cord); 3. Priekinis ilgas raištis; 4. Diskas. Dešinėje, į diską žiūrint iš viršaus: 1. Minkšta vidinė disko dalis – lyg šaltiena (gelis) – nucleus pulposus; 2. Slankstelinė anga; 3. Disko žiedinis jungiamasis audinys (annulus fibrosus).

IR IŠ TO IŠEINANČIOS PAMOKOS

Byrant Sovietų Sąjungai (jau subyrėjo) ir vykstant kovoms Jugoslavijoje, pasaulio dėmesys pakrypo į tautinius klausimus. Pradedama plačiai kalbėti apie tautines mažumas ir jų teises, o „nacionalizmas“ virto bauba. Dabar, kas yra autochtonai (čia buviai) ir tautinės mažumos? Paimkime Lietuvos atvejį. Savime aišku, pačioje Lietuvoje lietuviai yra čia buviai, o žydai, čigonai, kariai ir rusai yra tautinės mažumos. Lenkų klausimas yra kiek skirtingas. D.L.K. iš Lenkijos atvykdavo beveik tik dvasiškai. Kadangi Lietuvos statusas (iki Liublino unijos) draudė nelietuviams (t.y. ne D.L.K. piliečiams) valdyti žemes ir turėti tarnybas. Tad vyko ne lenkiška kolonizacija, bet lenkėjimas per dvarus ir bažnyčias.

Vilniaus kraštą sulenkinus, lietuviai būdami autochtonai, liko tautine mažuma. Panaši situacija buvo ir Rytprūsioje ir pietus nuo Nemuno.

Trumpai peržvelgę tautinių mažumų klausimą. Dabar lietuviai pradedant eiti savu keliu, Maskva ir Vakarai susirūpino rusų ir lenkų mažumų teisėmis. Čia yra jau skirtingas klausimas. Ši klausimą svarstant televizijoje „Night Line“ programoje, buvo aiškiai pasakyta, kad mažumų teisės netaikomos kolonistams. Lietuva 1939 m., pradedant Vilniaus krašte pasų išdavimą, nustatė, kad teisę į Lietuvos pilietybę turi tie, kurie gyveno prieš 1920 m. spalio 9 d. Panašus principas turėtų būti taikomas ir rusams, kurie atsikėlė po 1940 m. birželio 15 d. Visiems turėtų būti labai aišku, kad po tos datos (Raudonosios armijos durtuvų priedangėje) atsikėlė įvairios siurbės: saugumiečiai, tardytojai, prižiūrėtojai, kolonistai ir nutautintojai. Tad kokios yra jų teisės?

Pakalbėję apie Lietuvos mažumas, grįžkime prie šio rašinio temos — Jugoslavijos. Ten tautinis klausimas kiek skirtingai susiklostė. Bendrai paėmus, Jugoslavija turi labai didelius gamtinius išteklius ir gerą klimatą. Tačiau serbai, kurie sudaro gyventojų daugumą, gyvena gana vargingai. Tad ieškodami geresnio gyvenimo sąlygų, išsikilnojo į Slovėniją ir Kroatiją, kur yra žymiai aukštesnis ekonominis lygis. Slovėnijai ir Kroatijai pradėjus reikalauti savo teisių ir savarankiškumo, serbai, kurie ten svečių teisėmis gyveno, nusigando ir pradėjo vietinius pjauti. Taigi čia ir yra viena pamoka, ko iš tokių svečių galima tikėtis.

Gana panašų atvejį ir Čekoslovakija pergyveno. Jos šiaurėje yra Tschechin (Tešeno) turtinga anglis sritis. Pradėjus anglis eksploatuoti, į kasyklas atvyko būriai lenkų. Lenkai būdami lenkais, pradėjo jaustis kaip savo namuose. Hitleriui dalant Čekoslovakiją, ir Lenkija pretendavo į „lenkiškąją“ dalį pareikšė ir Tešeno sritį okupavo. Viskas vyko lyg toje pasakoje, kur sušalęs, susitraukęs ir sušalęs ežys į kurmio urvą įsitraukė. Kuomet apšilo, tai dyglius pastatė ir pradėjo burbėti: „Tu, kumeli, per daug čia vietos užimi“ — ir pradėjo

kurmį iš urvo stumti. toks yra gamtos pavyzdys, kuris tautoms, kaimynams ir žmonėms yra taikytinas.

Ir mes turime pavyzdžių, kuomet okupantui atėjus, mažumos užėmė dominuojančias pozicijas. Arestuotinių sąrašus sudarinėjo, nagus ir dantis lupinėjo. Pravedus lenkų repatriaciją, atrodė, kad lenkų daugis, kurios dygo, kaip grybai po lietaus, pradėjo ir lenkų skaičius didėti. Lietuvai lenkus globojant, ir repatrijavusiųjų vietą atsikėlė nemažai iš Gudijos. Kuomet šie dar buvo Gudijos puseje, tai rašėsi gudais, bet kai atsikėlė į Lietuvą, pasidarė lenkais. Kodėl pasidarė lenkais? Todėl, kad buvo komunistinės valdžios globojami. Net jau „persitvarkęs“ A. Brazauskas, kaip dera komunistui, dar rūpinosi lenkais. LKP CK leidykla 1990 m. Vilniuje išspausdino knygą „Algirdas Brazauskas“. Joje duoti pasikalbėjimai su radijo žurnalistais. Jo nuomone, turėtų būti lenkiškas televizijos kanalas „Vilnius ir vilniečiai“. Būtų geriau, kad lenkų vidurinės mokyklos baigę jaunuoliai gautų važiuoti mokyti į Lenkijos aukštąsias mokyklas su respublikos siuntimu. Reikėtų sudaryti galimybes daugelio specialybių aukštąjį mokslą įsigyti lenkų, rusų kalbomis Lietuvoje.

Gerai bent tiek, kad šiuo atveju neprašo išsivijoti ar Lietuvii Fondo paramos. Tad ar bereikia stebėtis, iš kur lenkai atsiranda.

Tautinio susipratimo ne vien tik komunistų partijoje nesama. Palyginimui paimsime latvius. Liečiantis pilietybės įstatymą — latvių variantas būtų: „Duodama tiems asmenims, kurie buvo Latvijos piliečiai, kai pradedame nepriklausomybę 1940 metais, ir jų palikuonys Tie rusai, kurie aktyviai dalyvavo dabartiname nepriklausomybės judėjime“. Lietuviškasis variantas, berods jau priimtas įstatymas, numato: „Visi, gyvenusieji 1989 m. Lietuvos teritorijoje, turi teisę į Lietuvos pilietybę“. Taigi išeitu, kad visi „opricnikai“, KGB-istai, tardytojai ir prokurorai turi teisę į Lietuvos pilietybę. Tuo pačiu išeitu, kad turi teisę į pensiją ir valstybės turtą. Nė pats Gorbačiovas geriau nesugalvotų.

Ar tuo mažumas patenkintos? Ne! Reikia atsiminti „Aukšines žuvis“ pasaką. Atsikraustęs iš Gudijos Ivanas Tichanovičius (greičiausiai pagal Maskvos direktivą) įsteigė „Jedinstvos“ organizaciją, kuri viešai išėjo prieš savarankiškumą. Tai dar ne tik žodžiais, bet ir veiksmais. Nuplėšiamos trispalvės, išvartomi paminkliniai kryžiai ir fiziniai užpuolami lietuviai moksleiviai ir mokytojai. Nesitenkinama vien mažais išpuoliais, bet Jugoslavijos pavyzdžiu vykde žudynes. Kas buvo tas OMON? Tai lenkų, gudų, nutautėjusių ir parsišalusių lietuvių kratynos. O jam vadovavo buvęs Lietuvos policijos pareigūnas Boleslovas Mikutovičius, kuris sausio 11 d. su 12 savo vyrų perėjo į okupantų pusę. Bet ar buvo iš to pasimokyta?

J. Ž.

ISPŪDŽIAI APIE KAZIO KARUŽOS LAIKAS IR ĮVYKIAI

Dviejų milžiniškų tomų Kazio Karužos knyga „Laikas ir įvykiai“ — Tai jo meilės Lietuvai, Suvalkijos lygumose išsi-barstiusiems ūkiams, šviesios galvosenos jos žmonėms ir gražiai tų vietų gamtai išspūdingas darbas. Nors kaip sidabrinė gysla per visą šią knygą eina Karužų šeimos istorijos smulkus atpasakojimas, jis ne tik neužglusina, bet dar daugiau iškelia suvalkiečių veržlumą, tiesaus galvojimo ir darbštumo paveikslą. Nors Kazio Karužos stiliuje ryškūs ilgai užsibūvimas kiekvienoje smulkmenoje, kiekvienos aprašomos dienos užkulisuose ir jos žmonių siekiuose, toks aprašymas neišvengiamai suartina skaitytoją su rašančiuoju, tarsi ten pats lankaisi ir bičiuliauji su jo šeimos nariais, pergyveni jų rūpestius ir sielojiesi jų ateitimi.

Viskas tas prasideda dar po rusų caro batų tebesančioje Lietuvoje. Ateitis neatrodo šviesi, jaunimas nerimsta, veržiasi į geresnį gyvenimą. Andriui Karužai iš Suvalkelių kaimo rūpi išsiveržti iš šio jokios šviesesnės ateities nežadancio rato bei iš neišvengiamos tarnybos caro armijoje ir bandyti ieškoti laimės užjūryje. Tokiu būdu skaitytoją yra supažindinamas su mums, kiek jauniesiems, mažiau žinomomis emigrantų, mažiau angliu kasyklų gyvenimu, bet ir su jų viltimis visgi grįžti į gimtąją kraštą, ką tėvas Andrius Karuža ir padaro. Grižta su žmona Katriute ir dviem sūnėmis Petru ir Kazimieru. Šis laikotarpis tikrai išspūdingas.

Toliau knyga skaitai, kaip istorijos ir joje atsidūrusių žmonių santuoka. Tai ir yra puiki šios knygos pusė, kad visą laiką jautiesi įveltas į jautrius to laikotarpio žmonių santykius, sielojiesi jų ateitimi, bet viskas tas vyksta tikrovės, ne fantazijų fone, ir tuo būdu neišvengiamai grįžti į tą taip mažai jauniesiems žinomą Didžiojo pasaulinio karo laikotarpį, apie kurį teko patirti tik iš šaltų istorijos vadovėlių.

Pamažu knygoje ima ryškėti, kad tai Kazio Karužos literatūrinė dovana savo broliui Petriui, kuris jau nuo mažens buvo palinkęs į knygas ir ypač į poeziją ir apie kurį vėliau daug girdejome. Čia susipažįstame ne tik su poetu Petru Karuža, bet ir su slapta spauda, su pirmaisiais lietuvių pasiekusiais leidiniais per tų nuostabių knygnešių rankas.

RŪTA KLEVA
VIDŽIŪNIENĖ

Didelę rolę tais laikais turėjo ir katekizmo pamokos, Bažnyčia. Nuo šio laikotarpio vyresnysis brolis Petras Karuža jau viešpatuoja visuose aprašymuose, kaip gabus, veržlus, giliai tikintis, į mokslą besiveržiantis būsimasis poetas. Knygoje iškyla bene visi to laikotarpio taurieji lietuviai, kaip Vincas Kudirka, prof. J. Eretas, čia plačiai sužinome apie pirmąsias Nepriklausomos Lietuvos dienas Suvalkijoje, jos mokyklas ir auklėtojus, jaunuolių organizacijas, apie Petro Karužos, tada pasirašinėjančio Petru Kapsiniu, pirmuosius puikius literatūrinius bandymus, jo susižavėjimą esančios kalba, dalyvavimą šaulių, blaivininkų būreliuose, „Jaunuolių Kanklių“ laikraščelyje, netgi politiniuose krikščionių demokratų suėjimuose. Pirmasis knygos tomas baigiamas jaunos Lietuvos prezidentu A. Smetonos, Kazio Griniaus, A. Stulginskio, taipgi A. Voldemaro ir min. Mykolo Slezevičiaus tuo laiko politinės veiklos aprašymais ir nuotraukomis.

Antroji knygos dalis liečia jau tolimesnį šių brolių Karužų gyvenimo laikotarpį, kuriame atsispindi jaunų lietuvių galvosena ir skilimai į skirtingas politines ir visuomenines partijas. Atsiranda tautininkai, voldemarininkai, stiprėja krikščioniškasis sparnas.

Nepaprastas Kazio Karužos žodgingumas ryškėja aprašant kiekvieną Suvalkijos kaimo gyvenimo, lauko darbų, pramogų smulkmeną, ypač idomią kaimo nebuvisiems. Kartais per dešimtis puslapių bėga kaimynų, jų vaikų, jų vargų ir jų vilčių atpasakojimai. Man, gyvenime kaimo nematūsiškai išpaikusiai kauniečiai, tampa knyga skaitant labai aiškus tų žmonių būdas, kova su neturtu, neuleidžiant beviltskai rankų, santykiai su darbdaviais ir vieno su kitu. Taip pat ryškėja mūsų tautiečių užsigrūdinimas ir nepalaužiamumas, taip reikalingas mažai tautai. Krinta akin didžiulis kiekis nuotraukų tų laikų veikėjų, ideologinių sąjūdžių bei gausios dvasininkijos ir valdžios asmenų, kaip ir istorijoje menkai pažymėtų paprastų Suvalkijos kaimo žmonių, parodžiusių kietą nugarą ir dažnai nukentėjusių nuo besikeičiančių valdžių viešpatavimo. Demokratija į ten dar nebuvo

atėjusi. Kiek čia idėta darbo ir pasišventimo tą viską suvedant į istorinę perspektyvą!

Neturtingų ūkininkų gyvenimas Suvalkijoje, kur buvo daug turtingų dvarininkų, nebuvo rožėmis klotas. Aprašydamas tas sunkias augimo ir mokslo siekimo dienas, Kazys Karuža šioje knygoje pateikia labai ryškų ir gražų savo brolio Petro Karužos gyvenimo paveikslą. Knygoje Petro polinkio į literatūros laukus dėka randame jo ir draugų, kaip Stasio Šemerio, poezijos, nuostabių daug nuotraukų tų laikų veikėjų, šaulių, skautų ir dvasininkų.

Petro Karužos dėmesys nesitenkino vien poezija, jis skaitė ir rinko labai plačios spaudos leidinius, organizacijų raštus. Iš to laikotarpio jaunimo daugelis vėliau pagarsėjo mūsų literatūroje ir visuomenės veikloje. Knygoje daug reikšmingų smulkių ir stambių pasakojimų apie pirmąjį Nepriklausomos Lietuvos studentiją, besiveržiančią dirbti Tėvynei, priklausančią įvairioms besikuriantis organizacijoms, nors autorių daugiausia domino šauliai ir ateitininkai. Tokiu jis liko ir iki šių dienų.

Toliau rašoma apie brolio Petro pirmąją veiklą, jo pirmuosius bandymus Saltinyje, apie pažintis su Salomėja Nerim, Petronėle Orintaite, apie nukentėjimus 1926 ir 1928 metais pavasarininkų susirinkimuose nuo „tautininkų seklių“ ir nuo komunistuojančių tautiečių bandymų. Apie Voldemaro grįžimą 1940 metais, kurį matė savo akimis.

Knygoje labai smulkmeniškai atpasakojami šeiminiai pokalbiai, planai, kaimynų sąveikos, jų turtai ar neturtas, paliečiami saugumiečiai Rainys ir Matijosaitis, buvęs geras Petro Karužos bendramintis, kuris visad perspėdavo Petrą apie jam gresiantį pavojų už dalyvavimą ateitininkuose, ir kuris, nusi-vylęs visuokiu, vėliau nusišovė. Kazimiero Karužos gyvenimas irgi būgė paraleliai, smulkiai aprašomi jo darbai ūkyje, kas duoda progą ten nebuvusiam susipažinti tiek su žemės darbais, tiek su suvalkiečių išradinumu ir darbštumu. Šioje šeimoje betgi buvo veržiamasi į mokslą, į geresnį gyvenimą, kas Kazimieriui tikrai pavyko. Ši knyga neįtikėtina nuosirdžiai parašyta, neužmirštant jokių švenčių, istorinių įvykių ir kasdienybės pareigų aprašymų. Jautiesi tarsi dalyvauji čia pat

JAV LB XIII tarybos sesijoje Philadelphiaje. Iš kairės: Darius Suziedelis, Amerikos misijos prie Jungtinių Tautų tarnautojas, ir Vytautas Kvietauskas, pirmasis Jungtinių Tautoms akredituotas žurnalistas iš Lietuvos.

Nuotr. R. Kubiliūtės

prie jų vaišingo stalo vykstančiuose pasakojimuose. Gana neįgiamai vaizduojama prez. Smetonos diktatūra, susidedant kartais net ir su socialistais.

Po gausaus to laikotarpio Suvalkijoje veikėjų rinkinio, daugiausia pasižymėjusių religinėje veikloje, spaudoje ir mokyklose, randame žodį ir apie patį knygos autorių Kazį Karužą, kur jis aprašo ir liūdną savo brolio Petro likimą, — jis mirė plaučių uždegimu, sulaukęs vos 26 metų amžiaus. Tikrai skaudus praradimas ir šeimai ir tautai.

Kazio Karužos veikla Šaulių sąjungos eilėse labai gerai žinoma tiek to laikotarpio lietuviams, tiek išeivijoje. Knygoje Karuža skiria didelę dalį Šaulių organizacijos aprašymui nuo jo pirmųjų dienų iki šiandienos. Taip pat plačiai paliečiama pavasarininkų ir ateitininkų veikla jaunimo tarpe, į ką, kaip sakoma, šnairai žiūrėjo tuolaikinė tautininkų valdžia. Man mokantis gimnazijoje 1932-1940 metais to jau tikrai neįtėmė.

Knygoje malonu užtikti tada dar labai jaunų, bet dabar tikrai gerbiamų rašytojų, poetų ir veikėjų vardus, kaip A. Vaičiulaitį, Petronėlę Orintaitę, Julijos Švabaitės, J. Augustaitės-Vaičiūnienės, Juozo Tysliavos, Kotrynos Grigaitytės, Albino Baranausko, kaip ir daug veiklių religinių vadų, pasižymėjusių savanorių ir kariškių pavardes. Plačiai aprašyti ir Kauno išpūdziai, lankant ten brolių Petrą. Neįgiamai minima prez. Smetonos pradinio laikotarpio atsi-nešimas į krikščionių demokratų partiją ir jos veikėjus, tiek

vyresnius, tiek jaunimą. Minimas Petro Karužos darbas filmų studijos cenzoriaus pareigose, kur jis turėjo iškirsti iš užsienio filmų, ypač iš prisiųstų iš Kremliaus, komunistines ir kitas netinkamas vietas.

Knygos gale autorius paduoda kiek žinių iš savo šeimos istorijos, perbėgama pastangos moksle stengiantis išgyti komercinę profesiją, pažintys su tų laikų didžiaisiais Lietuvos žmonėmis, rašytojais, daktarais ir daug žadančia studentija. Daugeli tų pavardžių dar ir dabar randame mūsų spaudoje, jų visų šioje trumpoje recenzijoje neišvardinsi. Širdį paliečia poeto Petro Karužos mirties aprašymas, jo dukrelės greita mirtis, tėvų skausmas. Tegaila pasidžiaugt Kazio Karužos tokiu milžinišku darbu, kad, aprašant šeimos ir brolio Petro gyvenimą, jis nuostabiai sugebėjo jausti tai įtekantį jo laiko visos Lietuvos gyvenimą, pradedant nuo tų amžinai į mus rankas tebetiesiančių rusų, kurie nuo caro laikų išliko nepasikeitę ir tokie patys grobuoniai. Kaip ir bėgant per trumpą Nepriklausomybės dienų skirtingų galvosėnų ir politinių krypčių kovas, kurios visgi toli gražu negali prilygti užgrobyto užmacio ir tikslams, o tebuvo tik normalios skirtingai galvojančių politikų veiklos kryptys. Moralinis pagrindas yra svarbiau, o jis mūsų tautai visais laikais padėjo išsilaikyti tose dažnose okupacijose, padės ir toliau.

Dekojame Kaziui Karužai už taip nuosirdų, šeimyniškai svarbaus mūsų tautos gyvenimo paveikslą.

JAUNI JIE NENORĖJO MIRTI

JUOZAS ŽYGAS

22

Atrodo, kad iš to pasitarimo nieko gero neišėjo. Gal A. Rosenbergas pamatė ir suprato, kad iš gen. P. Kubiliūno ir bendrai lietuvių nieko gero negalima tikėtis. Pogrindyje ir bendrai visuomenėje gen. P. Kubiliūnas labai blogo vardo neturėjo. Buvo žinoma, kad jis bandė laviruoti. Arba, žmonių žodžiais, „ant vos sėdėjo“. Visi žinojo, kad kas nors sėdėti turėjo.

Netrukus po to pasitarimo pradėjo gandai sklirti, kad sen bei ten latviai ir ukrainiečiai „ablavos“ vykdė. Kur jų daliniai pasirodydavo, tai reikėjo slėptis. Gerai, kad apie jų atvykimą iš anksto būdavo žinoma. Čia mūsų policija ir saugumas daug padėdavo. Latviai pasižymi savo „sąžiningumu“. Buvo kalbama, kad latviai buvo pagrindiniai bolševikų kūrėjai, o dabar panašiu sąžiningumu „Naująją Europą“ stato.

Jeigu latviai garsėjo savo persistingumu, tai ukrainiečiai priedo dar plėšikavimą ir įvairiais nusikaltimais. Nežiūrint šių visų represijų, lietuvių pasyvaus pasipriešinimo nepavyko jiems palaužti. Potvarkius sekė potvarkiai. Tuos potvarkius paskaitydavo, bet niekas jų nevykdė. Žinoma, daugelis ir nukentėdavo. Represijos ir jų vykdymui direktyvos buvo griežtos. „Privalantieji registruotis, kurie registracijos vengs, jei nėra numatytos griežtesnės

bausmės, bus baudžiami kalėjimu, sunkių darbų kalėjimu arba priverčiamoji darbo stovykla...“ Kas ta numatyta „griežtesnė bausmė“... buvo galima tik numatyti.

Vokiečių užnagaris nebėra saugus

Ne tik Pabaltijo tautos, bet gudai ir ukrainiečiai daugelyje vietų vokiečių armiją pasitiko su gėlėmis ir skambančiais varpais. Praėjus metams, nuotaikos pradėjo smarkiai keistis. Kariuomenė sekė rudmarškiniai ir esesininkai pasistengė gyventojus nustatyti prieš save. Šiame darbe vokiečiai turėjo neabejotiną talentą. Žmonių nuotaikoms pasikeitus, prasidėjo partizanų veiksmas prieš vokiečių susisiekimo linijas. Buvo sprogdinami tiltai, geležinkelio bėgiai, apšaudomi traukiniai. Vokiečiai į tai atsakė represijomis ir žmonių šaudymu.

Čia vokiečiai padarė fatalinę klaidą. Jie visai nepažino žmonių psichologijos. Represijos ne slopino, bet pasipriešinimą plėtė. Su partizanais kovoti vokiečiams nesisekė. Yra žinoma, kad kovai prieš partizanus reikia mesti dešimteriopas jėgas. Tų jėgų vokiečiai neturėjo. Šiaurės fronte lietuviams buvo numatyta vieta, o dabar tuos pačius lietuvius reikia gaudyti. Tad vokiečių nuotaiką lietuvių atžvilgiu buvo galima suprasti.

Jeigu Gudijoje vyko partizaniniai veiksmai, tai Lietuvoje tik pasyvus pasipriešinimas. Lietuviai buvo tarp kūjo ir priekalo. Vokiečių užmacio priešinai, bet nelaukė bolševikų atėjimo. Buvo tikima ir laukiama, kad abu apokaliptiniai žvėrys nukraujuos. Taip pat buvo per didelis pasitikėjimas vakarietais.

Tas didelis pasitikėjimas ir lietuviams buvo fatalinė klaida.

Partizaninė veikla pradėjo plėstis ir Vilniaus krašte. Viena, Vilnios gyventojų klotas buvo visai skirtingas. Buvo daug sugudėjusių, sulenkėjusių, kurie nei vokiečiams, nei lietuviams simpatijų neturėjo. Antra, Vilnija buvo žymiai daugiau miškinga, tad buvo beveik neįmanoma visus miškus sukontroliuoti. O trečia, tai nesuprantama vokiečių laikysena. Kai kuomet atrodė, kad vokiečiai partizanų veiklą ragino ir skatino.

Lietuvių policijos ir savisaugos dalinių jėgos buvo per silpnos ir neparengtos efektyviai kovai. Partizanai dažnai atvejais buvo ne tik gausesni, bet ir geriau ginkluoti.

Jeigu visi savisaugos daliniai būtų buvę sutelkti Vilniuje, gal būtų buvę galima šioji tokia tvarka įvesti, žinoma, jeigu būtų buvę apginkluoti. Dabar buvo žinoma, kad pora batalionų buvo permaža, į Gudiją kovai su partizanais. Mūsų vyrai laikė frontą prie Ilmenio. Daliniai, kurie turėjo palaikyti Vilniuje tvarką ir ramybę, buvo negausūs, prastai ginkluoti ir dar prastai aprūpinti.

Visa laimė buvo, kad partizanai savo tarpe irgi nesutardavo. Gudai sudarė bolševikinius dalinius, o aplenkė A.K. (Armija Krajova). Armija Krajova buvo pavojingesnė net už bolševikus. Bolševikiniai daliniai veikdavo prisidengę net lietuviškais vardais. Nors tuose daliniuose didžiumą sudarė rusai ir žydai, tačiau jie bandydavo prisidengti lietuviška skraiste.

(Bus daugiau)

Kapo kaimynystė praplečia mūsų mintį, mirties artumas

padeda atskleisti tiesą.

V. Hugo

Marytė Oksaitė padeda pirm. Alisai Lapatinskienei platinti laimejimų bilietus Seattle Lietuvos Dukterų gegužinėje.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Seattle, Wash.

PABALTIEČIŲ METINĖ GEGUŽINĖ

Latvių Kursa stovyklavietėje netoli Shelton miestelio Olimpijos pusiasalyje paskutinį rugpjūčio mėn. savaitgalį įvyko penktoji Washingtono valstijos pabaltiečių bendra gegužinė. Dalis ekskursantų praleido visas tris dienas stovyklaujant gražiojo gamtoje.

Šeštadienį lietuvių skautukų iškylą pravedė Valerija Sparkytė, pirmosios pagalbos pamoką vaikams pravedė slaugė Kathie Moritis, iškylas kelio ženklus paruošė Joe Dunaravich, apie laukines uogas vaikus pamokė Alan Moritis, o apie grybus – Eglė Linkaitytė-Weiss, Danutė Musteikytė-Rankienė vadovavo lauzui.

Sekmadienį įvyko pabaltiečių tinklinio rungtynės, kurias aiškiai laimėjo latvių komanda ir po to buvo bendros vaišės. Atvyko televizijos žinių laidose. Atvyko televizijos žinių laidose. Atvyko televizijos žinių laidose.

Sveikiname Birutę Gylienę, kuri atšveitė savo gimtadienį gegužinės metu šeimos narių ir brangių draugų tarpe.

INTENSIVIOS VEIKLOS MĖNUO

Sovietų Sąjungos valdžios perversmo pasekmės sukėlė ir išjudino vietinę spaudą apie Pabaltijo reikalus. Lietuvių Bendruomenės valdybos nariai pavieniai ir kartu dažnai buvo matomi televizijos žinių laidose. Jų balsus girdėjome įvairiose radijo bangose, iskaitant ir per įtakingą National Public Radio stotį. Spaudoje dažnai buvo cituojami lietuviai bei rodos moterų ir vyrų, kurie dalyvavo renginiuose. Seattle Pabaltiečių komitetas, vadovaujamas Lietuvių Bendruomenės vicepirmininkės Jūratės Mažeikaitės-Harrison, surengė Juodojo Kaspino dienos (rugpjūčio 23 d.) didelę demonstraciją miesto cen-

trų, prie pabaltiečių demonstracijos už laisvę prisidėjo ukrainiečiai ir Tibetiečiai. Staigiai pagerėjus Pabaltijo politinei padėčiai, spauda papildydavo pasaulines žinias iš vietinės lietuvių veiklos. Amerikai pripažino Lietuvą, Seattle Pabaltiečių komitetas rugsėjo 3 d. surengė džiaugsmingą pobūvį, kuriame dalyvavo daugiau kaip 500 pabaltiečių. Šventę filmavo visos televizijos stotys.

Pabaltiečių pirmininkė Jūratė Mažeikaitė-Harrison vadovavo renginiui. Buvo sugiedoti Amerikos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos himnai. Susirinkusios pasveikino senatorius Slade Gorton, kongresmanas Rod Chandler bei atstovai iš senatoriaus Adams ir kongresmano Miller įstaigų. Kalbėjo estų ir latvių draugijų pirmininkai, o po jų išpūdingą kalbą pasakė Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Irena Blekytė-Johnson. Kadangi visi dalyviai iš anksto buvo paprašyti atvežti šampano butelį bendram stalui, iškilmingai pakėlėme šampano taurės iš eilės už Estijos, Latvijos ir Lietuvos nepriklausomybę. „Tostus“ pravedė ilgas metas išdribe bendruomenių

LIETUVOS RYŠIŲ MINISTERIS BIRULIS

Didžiosios US West Telecommunications kompanijos pakvietimu Kostas Birulis, Lietuvos ryšių ministeris, atvyko į Seattle rugpjūčio 13 d. dalyvauti pasitarimuose su šios firmos aukščiausiais pareigūnais. Savo trumpas viešnagės Seattle metu, ministeris Birulis ne neturėjo laiko aplankyti puikias Seattle apylinkės įžymybes – visą savo laiką pašventė pasikalbėjimams su US West prezidentu, tęsiant derybas, kurios buvo pradėtos Londone, dėl kontrakto liečiančio geresnį telefono susiekimą su Lietuva. Ministeris Birulis tikisi, kad 1992 m. bėgyje Lietuvos tarptautiniai telefono ryšiai naudosis satelito priemonės ir veiks per Daniją.

Su ministru Biruliu į Seattle kartu atvyko Birulienė, kurią globojo buvusi Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Ina Bertulytė-Bray. US West kompanijos pakvietimu Birulius, lydimi I. Bertulytės-Bray, vakarieniavo kartu su kompanijos prezidentu ir pratęsė pasikalbėjimą dėl ryšių įvedimo. Ministeris Birulis puikiai ir laisvai kalba angliskai, o Birulienė vertėjos paslaugas atliko I. Bertulytė-Bray.

Po intensyvių dienų Birulius dar praleido malonią valandėlę su vietinių lietuvių atstovais – I. Bertulytės-Bray ir Zita Petkienė, – vaisingai jas pakviesdami pasisvečiuoti savo viešbučio kambaryje.

Anksti rytą, lydimi US West Europos skyriaus viršininko pavaduotojo, Birulius išvyko į Denverį tęsti pasitarimus su kompanija. Po Denverio pažėjo keliauti į Washington, D.C., kur turėjo susitikti su Amerikos Pašto direktorium dėl laisvų trukdymo tarp Amerikos ir Lietuvos. Ministeris Birulis tvirtino, kad paštas iš Amerikos į Lietuvą dar neveikia pagal „atskirą depešą“ (t.y., dar neatsiuntus nuo bendro pašto į Sovietų Sąjungą). Jis tikėjosi su Amerikos pašto susitarti dėl „atskirų depešų“.

Z. P.

Laiškai

Gerb. p. K. Baronui
ELTA-PRESSEDIENST
Franconvillestr. 16
6806 Viernheim
Germany

Gerb. p. Baronai,

Jūsų laiška adresuota Tautos Fondo valdybai, rašyta 1991.VII.15 gavome. Nuo to laiko Lietuvos situacija pasikeitė kardinaliai. Lietuvos valstybė tapo laisva, nepriklausoma ir tarptautiniai pripažinti. VLIKo siekimas – Lietuvos nepriklausomybės atstatymas – tapo įgyvendintas. Todėl VLIKas savo veiklą baigia. ELTŲ leidimas, jų tarpe ir Jūsų redaguojamas vokiečių kalba, sustabdomas. Širdingai dėkojame už Jūsų darbą ir pasiūlymą garsinant Lietuvos bylą vokiečių kalba.

Su geriausiais linkėjimais,
Dr. Domas Krivickas
VLIKo pirmininko pavaduotojas

Didžiai Gerbiami ELTA-Presse dienst skaitytojai,

1983 m. perėmiau ELTA-Presse dienst redagavimą, susilaukdamas didelio pritarimo ir finansinės paramos iš Vokietijos, Austrijos, Šveicarijos, Kanados, JAV ir kt. kraštų lietuvių ir vokiečių kalbančių skaitytojų. „Ein Wunder ist Geschehen“ – stebuklas įvyko! Lietuva yra laisva ir nepriklausoma valstybė, tad tolimesnis ELTA-Presse dienst leidimas yra beprasmiškas.

Šia proga mano širdingas aciu visiems skaitytojams už atsiųstus laiškus, bendradarbiams, ypač prof. dr. A. Bramešbergeriui, evang. kun. A. Franzkei, p. Hans Rychener (Šveicarija), p. Ignui Blazeivics, p. A. Herrmannui, p. I. Natkevičienei už straipsnius Lietuvos ir Pabaltijo valstybių politiniais, religiniais ir kultūriniais klausimais.

Linkiu ELTA-Presse dienst skaitytojams aplankyti gražią Lietuvą ir prie Vilniaus Aušros

Pasitarime Vilniuje. Iš kairės: P. Narutis, Vliko pirm. dr. K. Bobelis, min. pirm. G. Vagnorius ir sekr. K. Čilinskas – pasirašo sutarties protokolą.

VIEŠAS PAREIŠKIMAS

Lietuvos vyriausybei ir užsienio lietuviams

1943 lapkričio 25 d. nacių okupuotos Lietuvos pogrindyje įsikūrė Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo komitetas – Vlikas rūpintis atkurti Lietuvos nepriklausomybę, o kol testusi okupacija – kalbėti tautos vardu okupuotame krašte ir užsienyje. Karo sąlygos lėmė, kad Vliko vadovybės dauguma atsirasdavo Vokietijoje, ir 1945 balandžio 8 d., dar karui nepasibaigus, Amerikos kariuomenės užimtoje Vokietijos dalyje, Wuertzburgo mieste, įvyko pirmasis už Lietuvos ribų Vliko posėdis. Maždaug už dešimtmečio Vlikas buvo perkeltas į Ameriką.

Keitėsi Vliko vadovybės ir sudarančių grupių sudėtis, tačiau niekad nepasikeitė pagrindinis ir vienintelis Vliko tikslas: padėti Lietuvai atkurti valstybinę nepriklausomybę, o kol tai įvyks – kovojančios dėl laisvės lietuvių tautos valią perduoti pasauliui.

Buvau Vliko valdybos pirmininkas nuo 1966 iki 1979 m., ir Vliko vadovybė niekad nepileido minties, kad Vlikas prastų savo egzistavimą Lietuvai atgavus nepriklausomybę.

Lietuvai 1991 m. kovo 11 d. paskelbus nepriklausomybę atkūrimą, dabartinė Vliko vadovybė neparodo tam faktui dėmesio, nei respekto tautos pareikštai valiai. Dar liūdniau, kad Vliko vadovybė to dėmesio daugiau skyrė komunistų partijai negu Sąjūdžiui ir jo remiamam parlamentui bei vyriausybei. Net vykstant Maskvoje pučui, tuo pačiu metu kai Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis Vilniuje parlamento ginti susirinkusioms minioms kalbėjo „Nemanau, kad būtų bent vienas Lietuvoje ar pasaulyje

žmogus, kuris abejotų, kad čia yra laisvas ir nepriklausomas kraštas“, dabartinis Vlikas Lietuvą vadina „okupuota“ ir teisėtus ir demokratiškai išrinktus Lietuvos valdžios pareigūnus – „okupuotos Lietuvos veikėjais“.

„Okupuotos Lietuvos veikėjai turi suprasti, kad išeivijos lietuviai nėra vien tik finansinių ir materialinių darbų talkininkai. Jie daugiau kaip 50 metų tęsia sunkų ir kartais labai nedėkingą politinį laisvinimo darbą, ir šiuo patyrimu okupuotos Lietuvos veikėjai galėtų teigiamiau pasinaudoti“.

Taigi dabartinio Vliko vadovų akysse penkiasdešimties metų lietuvių tautos kovos, aukos ir kančios nedaug reiškia prieš jų „sunkų ir kartais nedėkingą politinį laisvinimo darbą“.

Ar reikia didesnio pasityčiojimo iš heroikių lietuvių tautos! Kaip buvęs Vliko valdybos pirmininkas, kviečiu Vliką sudarančias grupes artimiausiam Vliko seime padaryti garbingą nutarimą, kad nuo seimo dienos Vlikas sustabdo savo veiklą. Siūlau Vliko tarybai suformuoti Vliko likvidacinę komisiją visą Vliko žinią esantį turtą ir archyvus perduoti Lietuvos Respublikos vyriausybei.

Toliau veikti Vlikas nei moralinio, nei teisinio pagrindo neturi.

Dr. Kęstutis Valiūnas

Mylek atvirai, nekovok pasityčiojimo, džiaukis laime ir aukomis; nežaisk žmonių pagarba, šeimos meile, nemeluok begėdiškai ir nežemink moteries.

Seneca

Vartų Motinos švenčiausios pasimelsti už laimingą ir taikią Lietuvą ateitį.

Su pagarba
Kazys Baronas
Viernheim, Vokietija

Didžiai Gerbiamas Ponas Baronai, Mielas Bičiuli!

VLIKo pareiškimas ir Jūsų lyg atsiveikimo laiškas manysie audrą sukėlė: nesutinku! Gerai, kad VLIKas pasiekė savo tikslą: galbūt ir ELTOS leidimas nebe jo reikalingas. Bet tai jokiū būdu nereikia, kad Vokietijai nebereikia tikslų – ir kartais ir smulkesnių – žinių apie Lietuvą! O aš netikiu, kad Vokietijos žmonės, net „Bundes-tag“ nariai, bus atitinkamai informuoti apie Lietuvos politiką, įvykius ir užmojus, kryptį ir svarbiausius reikalus, nei apie Lietuvos ekonomiką ir beveik jau nieko apie Lietuvos kultūros reikalus ir pasiekimus...

Todėl mano karščiausias klausimas: ar išeis Lietuvos ELTA vokiečių kalba? Ar bus siunčiama vėl tiems, kurie kartais visuomenės eigai duoda impulsus bei kryptis? O jeigu visa tai dar neapsvarstyta: kas reikėtų kam rašyti? Iš kur gauti paramos?

Kas mane liečia – man buvo labai miela su Jumis bendradarbiauti, arba, tiksliau pasakius, keletą mažų darbėlių atlikti. Ir prisidėti: „Tėvynės labui!“ Pats daug iš to turėjau: laikraščius atidžiau skaitydavau, vertindavau perskaitytą – ir tuo būdu labiau įsigilinau į Lietuvos reikalus.

Tas darbas, berods, dabar baigtas. Bet nesibaigė ir nesibaigė stiprus noras, Lietuvos padėti žinoti ir jos labui ten kur imanoma ir prisidėti; gal kitaip, bet visgi: bendradarbiauti kol Dievas duos laiko ir sveikatos. O kaip tik to linkiu aš Jums! Telaiminga Jūs ir Jūsų šeima Aukščiausias.

Jūsų
Alfred Franzkeit

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX
REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sėkmingas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas vertinti
- Perkame ir Parduodame Namus,
- Apartamentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

FOR RENT

Išnuomojamas 2 mieg. kamb. švarus, gražus butas su šiluma, 71 St. & Francisco apyl. \$485/mėn. Skambinti Sofijai Vaksels iki 5:30 v.v., tel. 312-436-0051.

Išnuomojamas gražus 4 kamb. butas Marquette Parke. Skambinti 312-737-7202.

Išnuomojamas butas: 5 dideli kamb., 2 mieg. su šiluma ir karštu vandeniu. Saugūs ir patikimi pensininkams, be gyvulių. Tel. 1-312-737-1097

J.M.Z. ROOFING & CONSTRUCTION CO.

Shingle, hot tar, modified bitumen & roll roofs (experts at roof tariffs). Full house & spot tuckpointing. Chimneys rebuilt & cleaned. Aluminum siding, soft, fascia & gutters. Glass block, storm & replacement windows. Custom carpentry: rec. rooms, room additions, kitchen & bathroom, ceramic tiles & tilework, drywall & painting, plumbing & electrical. Free estimates! Call: 708-343-0466

REAL ESTATE

BELL-BACE REALTORS
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60629
(312) 778-2233

INCOME TAX — INSURANCE
• Namų pirkimas ir pardavimas
• MLS kompiuterių ir FAX pagalba
• Vertinti namų vertinimas
• Greitas ir sėkmingas patarnavimas
• Visi agentai kalba lietuviškai
• Nuolaida pensininkams

MLS

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Realtor
Irena Ginstribienė,
Realtor Assoc.
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Tel. 436-7878

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio žalos mus

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Stret
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS

ĮVEDIMAI — PATAISYMA.
Turū Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiestyje. Dirbu greitai, garantuoti ir sažiningai.
312-779-3513
KLAUDIJUS PUMPITIS

U.S. SAVINGS BONDS

THE GREAT AMERICAN INVESTMENT

„ATLAIDAI — Lithuanian Pilgrimages“ — Loyolos Universiteto leidyklos išleista Romo Požerskio fotografijų knyga apie atlaides ok. Lietuvoje. Knyga įžangas parašė Mykolas Drunga, Česlovas Grincevičius, Laima Skeivienė ir Algimantas Kezys. Išleista dviem kalbomis — angliskai ir lietuviškai. Verta turėti sau ir padovanoti kitiems, ypač svetimtaučiai. Gaunama „Drauge“, kaina su persiuntimu 27 dol. Illinois gyventojai dar pridėda 2 dol. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

Tremtinė — tai vienas paveikslas iš labai puosnios dail. POVILO PUZINO monografijos, kuri yra didelio formato ir talpina net 28 spalvotas reprodukcijas. Kartu ir XX amžiaus Madonų, apdovanotas aukščiausią premiją tarptautiniame madonų festivalyje Los Angeles, Calif. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje sąjungoje New York. Puiki dovana ir tinka bent kuriomis progoms įteikti bet kurio svetimtaučiai ar lietuviai. Kaina su persiuntimu 27 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street,
Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar pridėda \$1.50 valstijos mokesčio.

Seserų pranciškiečių rėmėjų Čikagos skyriaus seimas spalio 6 d. Marijonų saleje su svečiais.
Nuotr. Allen Cius

KEISTOKOS AKTUALIJOS

JUOZAS KOJELIS

Eksponatai parodai

Vienas tautietis, grįždamas iš Lietuvos Australijon, sustojo Los Angeles. Šio rašinio autoriui papasakojo apie savo apsilankymą parlamento posėdyje, kai kalbėjęs prezidentas Vytautas Landsbergis, atpasakojo savo pokalbius su ministrais, sutarties biznui pasirašymą su žinomu Lietuvoje žmogumi, tartą žodį jaunimui. Jam labai buvę malonu, kad Lietuvoje rodė daug dėmesio lietuviui iš tolimos Australijos, ir apgalvestavo, kad užsienio lietuvių, atvykę Lietuvon, pateikią daug netikslios informacijos ir klaidinančių patarimų.

Svečias klausė, ar čia nesą kokio lietuviško klubo, kur vakarais būtų galima susitikti tautiečių. Tuo metu, rugsėjo 20 d., Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos saleje Dramos sambūris ruošė deklamacijas iš Lietuvos Virginijos Kochanskų ir poeto Bernardo Brazdžionio literatūros vakarą. Pasiūliau svečią nuvežti.

— Kas dalyvaus programoje? — paklausė.

— Laureatė-deklamatorė iš Lietuvos ir poetas Bernardas Brazdžionis.

— Kas tas yra Brazdžionis? — vėl paklausė.

— Raso eiles, — pritrenktas klausimo atsakiau.

Programos metu svečias visą laiką saldžiai miegojo. Pajudėjo, kai, pasibaigus programai, prasidėjo užkandžiai.

Vėlai vakare, vežant į viešbutį, tautietis iš Australijos kalbėjo:

— O tai buvo įdomu. Puiki programa. Laikas greitai prabėgo.

— Miegant, laikas tikrai greit bėga, — patvirtinau.

Apyskaita — ne korespondencija

Šį pavasarį Amerikon atvykęs prez. Vytautas Landsbergis lankė didžiulius lietuvių bendruomenes, kurios pasirūpino išvesti jį į amerikiečių visuomenę kaip kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės lyderį. Paskelbto Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo įtvirtinimui pasaulio opinijoje Landsbergio vizitas buvo tikrai naudingas.

Landsbergiui išvykus, „Drauge“ pasirodė jo nuotrauka su trim JAV LB vadovybės nariais, o parašas po nuotrauka sako, kad išvykdamas prezidentas aerodrome pasirašinėjas kažkokius dokumentus. Jei iš tikro taip buvo, tai tie dokumentai turėjo būti svarbūs ir skubūs. Tik neaišku, kodėl visuomenė negali žinoti, kas tai per „dokumentai“.

Iki šiol po įvairiomis „valstybinių paslapčių“ skraistėmis slapstėsi vlikiniai oligarchai. JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininko pranešimas LB kraštų pirmininkų suvažiavime 1991.VII.26-28 Vokietijoje skirtas irgi prie keistų aktualijų. Pranešėjas sakė, kad JAV LB Visuomeninių reikalų taryba „daro esminius politinius sprendimus“, bet nė vieno iš tų sprendimų nepaminėjo, nors turėjo laiko papasakoti apie šio tarybos „infra-struktūrą“, paanalizuoti JAV politiką ir net papriekiausti Amerikos atsilankantiems „Lietuvos Respublikos pareigūnams“.

Korespondencijose gal ir galima pasitenkinti tokia informacija, kaip „paskaita buvo giliai išmąstyta“ ar „paskaitininkas pabėrė gilių minčių“, nė vienos „gilio minties“ nepacituojant, o tokiose suvažiavimuose turėtų kalbėti faktai. Ne keistoka, bet rūpesti kelianti aktualija turėtų būti JAV LB krašto valdybos vadovybės laiškas Lietuvos prezidentui Vytautui Landsbergiui. To laiško ištrauka advokatas Povilas Žumbakis citavo LF bičiulių studijų stovykloje Dainavoje. Iš to laiško aiškėja, kad minėta vadovybė siuntė Lietuvon vieną sportininką Landsbergį pamokyti diplomatinio takto. Siuntė tai siuntė, tik kyla klausimas, kiek diplomatinio takto turėjo laiško autoriai ir kiek sportininkas?

Uždanga prasiskleidžia

Senokai, dar Brežnevo valdymo laikais, iš okupuotos Lietuvos Amerikon atvyko matematikas ir astronomas dr. Antanas Juška. Jis čia daug vakarėjų, susitikinėjo su senaisiais pažįstamais, o apsigyvenęs buvo Washingtono pas savo jaunų dienų bičiulį lituanistą Leonardą Dambriūną. Juška atlydėjo gandai, jog jis esąs sovietų saugumo bendradarbis. Dambriūnas, pasitraukęs iš frontininkų ir suartėjęs su Santaros-Sviesos sąjūdžiu ir tapęs „Akiračių“ bendradarbiu, išėjo aistringai savo draugo ginov nepriklausomybės atkūrimo įtvirtinimui pasaulio opinijoje. Žymų mokslininką, daugelio veikalo autorį.

Leonardo pusbrolis Liudas Dambrauskas, daugelį metų praleidęs kalėjimuose ir sovietų lageriuose, 1990 m. Vilniuje išleido dviejų tomų prisiminimus „Gyvenimo akimirkos“. Čia jis rašo ir apie dr. Antaną Jušką, paliesdamas ir savo pusbrolių Leonardą Dambriūną. Liudas Dambrauskas pasako-

ja, kad 1944 pradėjęs organizuoti slaptą vienetą LIT (Lietuvos Išlaisvinimo Tarybą). Pirmasis pas jį atėjo buv. gimnazijos direktorius Juozas Rainys. „Antruojų bendraminčių“, rašo Dambrauskas, „tapo astronomas, matematikos daktaras Antanas Juška. (...) Vokiečių okupacijos metais Juška ne tik pats skaitė nelegalią spaudą, bet ir uoliai ją platino. Neblogai Juška pažinojo ir Rainys, palankiai apie jį atsiliepė. Jau per pirmą pokalbį Juška sutiko bendradarbiauti. Kas tuo metu galėjo pamanyti, kad Juška parodys išskirtinius saugumiečio sugebėjimus! (...) Manau, nė viena savo pažįstama jis paaukojo, kol užstarnavo savo naujųjų šeiminių pasitikėjimą. (...) Stebino Juškos pažįstamus ir tai, kad jį lengvai išleido JAV. (...) Juška artimai draugavo su mano pusbroliu Leonardu Dambrausku (Dambriūnu), po karo dirbusiu Washingtono „Amerikos balso“ korespondentu. Jų draugystė užsimezgė dar nuo jaunystės. Matyt, paskatintas sąžinės balso, Juška sykį daug ką prisipažino Leonardui, motyvuodamas savo pasirinkimą kelia tuo, kad norėjęs gyventi“.

Dviejų tiesų būti negalėtų: jei Leonardas savo pusbroliui Liudui pasakė, kad dr. Antanas Juška jam prisipažinęs dėl bendradarbiavimo su sovietų saugumu, tai tikrai sunku suprasti, kodėl jis Jušką prieš užsienio lietuvių taip karštai teisinio. Reikia laukti, kad pradės grįžti ir asmeninės uždangos, tik faktai užpildytos baltosios Lietuvos istorijos dėmės.

Lietuvos pilietybės klausimas

Pagal vieno tautinės srovės veikėjo, grįžusio iš Lietuvos, suteiktą informaciją, Los Angeles lietuvių lokalinis mėnėsinukas „Lietuviai Amerikos vakaruose“ rugsėjo numeryje rašo: „Kauno, Guildos“ restorane, kur vyko Tautininkų, Neo-Lituanų ir atvykusių iš Amerikos T.S. gos narių susirinkimas pietūs, buvo įdomios diskusijos apie Lietuvos pilietybės suteikimą išeivijos lietuviams. Prieita išvados, kad Aukšč. Taryba labai neapgalvotai pasielgė: išeivijos lietuvių nėra kriminalai, nei nusikaltę tautai, — jiems Lietuvos pilietybės niekas neatėmė, jie jaučiai pilnateisiais Lietuvos piliečiais. Išeivija paliko kraštą, saugodama savo gyvybę; daugumoje — inteligentija, finansiniai ir moraliai rėmūs ir remiantis nepriklausomybės atgavimą“.

Tikra tiesa, kad į užsienį 1944 pasitraukusiems lietuviams niekas pilietybės neatėmė. Tik tada neaišku, kodėl išeivijoje Lietuvos tautininkai priekaištauja Lietuvos Aukščiausiajai tarybai. Lietuvos pilietybės Amerikoje neteko tikrai tie,

Man rašant dr. Stasio K. Balio nekrologą (Draugas, 1991.X.5), kai kuriuos duomenis suteikė jo brolis Anicetas Balyš. Atiduodamas savo rašini redaktorui, jau žinojau, kad ir Anicetas 1991.VIII.25 sukruto širdies smūgio ištiktas.

Velionis Anicetas Balyš gimęs 1909 m. Petrapilyje. Mažas neteko motinos. Tėvas su trimis mažamečiais sūnumis 1918 m. grįžo į Lietuvą ir apsigyveno Skapiškyje, Rokiškio aps. Tad Skapiškyje vaikystės ir pirmasis mokslo dienas praleido ir Anicetas. Baigęs Skapiškio vidurinę mokyklą, jis gavo tarnybą geležinkelio žinyboje. Pradėjęs telegrafistu, vėliau buvo stoties viršininko padėjėju, viršininku ir pagaliau paskirtas iš provincijos į Kauną, į Geležinkelio valdybą referentu.

Gyvendamas Kaune, laisvu nuo tarnybos metu lankė ir baigė Suaugusių gimnaziją. Vokiečių okupacijos metais Ani-

kurie, priimdami Amerikos pilietybę, patys jos atsisakė. Nežinau kaip kiti, bet aš tą teisinį aktą padariau po priesaiką. Didelė garbė tiems, kurie to nepadarė. Pvz. Lietuvos ambasadorius Washingtono Stasys Lozoraitis visą laiką buvo išlikęs Lietuvos pilietis. Nuvykęs Lietuvon, aš paprasčiau Aukščiausiajai tarybai man Lietuvos pilietybę gražinti. Kol dar nėra galutinai priimtas pilietybės įstatymas, mano prašymas buvo patenkintas ribotam laikui. Kai pilietybės įstatymas bus įteisintas, tiktuos vėl tapti pilnateisium Lietuvos piliečiu visam laikui.

Yra žmonių, kurie siekia privilegijų, net nepaisydami duotos priesaikos. Galima jaustis piliečiu ir tokiu nesant. Jausmai įstatymų nesaisto. O pilietybė yra teisinis nuostatas. Į Los Angeles buvo atvykęs Tautininkų frakcijai priklausanti deputatė, ir norėjosi sužinoti, ar iš tikro ir Lietuvos tautininkai tokiai „Guildos“ restorane padarytai išvadai prietarė. Deja, globėjų valia prie jos prieiti nebuvo galima.

A. a. Anicetas Balyš

cetas pasiliko Geležinkelio valdyboje Vilniuje. Čia jis vakarais studijavo Vilniaus universitete ekonominius mokslus.

1944 m. velionis Anicetas Balyš pasitraukė į Vokietiją drauge su broliais Mečiu, Stasiu ir jo šeima. Išnaudodamas tarnybinių padėčių, Anicetas lengvai pasikrovė į vagoną savo ir artimųjų, ir dar prof. J. Šimoliūno ir prof. V. Kanaukos, jo šeimos bagažą... Baliai nukilo į Bavariją, tačiau kitais metais persikėlė į Austriją. Čia velionis Anicetas įsiregistravo į Insbruko universitetą ir tęsė

CHICAGOS ŽINIOS

NAMAI AIDS LIGONIAMS

Buvusiame vienuolyne Chicago šiaurėje Alexian broliai vienuoliai yra įsteigę namus sergantiems nepagydoma AIDS liga. Namai yra Chicago arkivyskupijos žinioje. Gavus aukų 1.4 mil. dol. dabar jie padidinti, ir čia gali rasti patogią pastogę paskutinėms savo dienoms serga nepagydoma AIDS liga.

BAIGĖ STREIKĄ ELGINO MOKYTOJAI

Netoli Chicago esančiame Elgino mieste baigė streiką mokytojai. Streikas užsitęsė tris savaites. Tai buvo ilgiausias mokytojų streikas Elgine. Dabar jau yra grįžę į darbą 1,700 miesto mokytojų ir arti 28,000 moksleivių eina į pamokas. Mokytojų algos pakeliamos 6.8% ir dabar mažiausia mokytojo alga bus 21,563 dol.

A.†A. KAZYS VILŪNAS

sulaukęs 91 metų amžiaus, mirė 1991 m. spalio 14 d. 6:30 val. ryto Šv. Kryžiaus ligoninėje. Gyveno Marquette Parke. Gimė Purviniškių viensėd., Utenos apskr., Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 42 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Stefa, pusbrolių sūnūs Edvardas Vitkus ir Vytas Velūnas su žmona Lietuvoje brolių ir seserų vaikai su šeimomis, žmonos sesuo Bronė Kazlauskienė, jos duklė Nijolė Kalvaitienė su vyru Leonu ir šeima, sūnus Juozas ir Vytas, žmonos brolis Aleksas Kasperas su šeima.

Velionis buvo tėvas a.a. Nijolės. Priklausė Lietuvių Bendruomenei ir Lietuvių Fondui. Kūnas pašarvotas antradienį, spalio 15 d. nuo 2 val. p.p. iki 9 val. vak. Petkaus Marquette laidojimo koplyčioje.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, spalio 16 d. Iš koplyčios 9:00 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos 9:30 val. pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona Stefa ir gimines.

Laidotuvių direkt. D. Petkus. Tel. 312-476-2345.

A.†A. BRONIUI BLINSTRUBUI

mirus, velionio šeima, taip pat broliui TEODORUI su šeima nuoširdžiai užuojautą reiškia

Petras ir Ona Jonikai

Vilniuje pradėtas ekonominių mokslų studijas. Gavo diplomą. 1949 m. Anicetas Balyš imigravo į JAV ir apsigyveno Cleveland, OH, bet vėliau persikėlė į Chicago, IL. Abiejuose vietovėse jis dirbo kvalifikuotu darbininku fabrike. Domejosi tiek lietu-

višku pasauliu, tiek pasauliniais įvykiais. Mirė staigiai. Jo laidotuvėmis rūpinosi jaunesnis brolis inž. Mečys Balyš. Vykdamas velionio valią, jis palaidotas Visų sielų kapinėse Clevelande.

Mečys Valiukėnas

A.†A. SESUO HYACINTH ZEMANTIS, SSC

Mūsų mylima Sesele mirė Šv. Kazimiero Seserų vienuolyne š.m. spalio 13 d. 9:30 val. vakaro, sulaukusi 87 metų.

Į vienuolyną įstojo iš Šv. Trejybės parapijos, Newark, New Jersey. Vienuolyne įžaduose išgyveno 67 metus.

Paliko nuliūdime Šv. Kazimiero seseris ir artimuosius gimines: seserį Mary Schupka ir sūnėnus Robert Schupka ir Richard Schupka, jų šeimas, draugus ir pažįstamus.

Kūnas pašarvotas Šv. Kazimiero vienuolyne, 2601 W. Marquette Rd., Chicago antradienį, spalio 15 d. 10 val., ryto.

Laidotuvių šv. Mišios Šv. Kazimiero Seserų vienuolyne koplyčioje antradienį, spalio 15 d. 7 val. vakaro.

Laidotuvės Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse trečiadienį, spalio 16 d. 10 val. ryto.

Prašome dalyvauti laidotuvių mišiose ir pasimelsti už Seseles sielą.

Šv. Kazimiero Seserų ir Zemantų šeima.

Laidotuvių direktorius Donald A. Petkus, tel. 312-476-2345.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIEŠIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE

Marquette Parke

Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:

11028 Southwest Hwy. * Palos Hills

9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills

2424 W. 69 St. * Chicago

Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home

2533 West 71st Street

Chicago, Illinois 60629

1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home

10201 South Roberts Road

Palos Hills, Illinois 60465

708-430-4455

Petkus Funeral Home

1410 South 50th Avenue

Cicero, Illinois 60650

708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois 60650

708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

DONALD M. PETKUS

APLINK MUS

x Vysk. Sigitas Tamkevičius, Kauno vyskupas pagalbininkas, jau atskrido į Chicago. Šį ketvirtadienį, spalio 17 d., kalbės Jaunimo centro ir lietuvių jėzuitų rengiamoje vakaronėje Jaunimo centre 7:30 val. vak.

x Karolinos ir Kosto Bružų, nuosirdžių Lietuvių Bendruomenės ir Balfo veikėjų, moterystės 50 metų sukaktis buvo iškilmingai atšvęsta sekmadienį, spalio 13 d. Plačiau bus savaitės laikotaryje.

x Kathie Moritis iš Bellevue, Wash., „Seattle Post-Intelligencer“ laikraštyje išspausdino laišką, kuriame labai griežtai ir aiškiai pasisako už Lietuvos reabilituotus.

x A. a. ses. M. Hyacinth Žemaitis, 87 metų amžiaus, mūrė motiniškam Šv. Kazimiero seserų name sekmadienį, spalio 13 d., 9:30 val. vak. I vienuoliją įstojo 1921 m. iš Šv. Teresės par. Newark, N.J. Įdauose išbuvo 67 m. Išskyrus paskutinius trejus metus, velionė mokytojavo Villa Joseph Marie aukšt. mokykloje Holland, Pa. Mokė daugiausiai 20 m. dailę, buvo vyresnioji Chicagoje ir Holande. Pasarvota antradienį, spalio 15 d., 10 val., vakare 7 val. šv. Mišios koplyčioje. Laidojama Šv. Kazimiero kapinėse trečiadienį, spalio 16 d.

x Rūtos Jankauskaitės su Joseph Ziarko užsakai prieš moterystės sakramentą eina Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje Bridgton Parke.

x Keturiasdešimt septynerius metus laikėms visuotinio susitarimo, spalio mėnesį skirdami Balfo didžiajam rudens vėjui. Tai dalis mūsų vieningo darbo, teikiant pagalbą Lietuvai ir lietuviams. Šį susitarimą tesėkime ir šiais metais. Lietuvos tremtinių ir politinių kalinių sąjungos laukia pagalbos. Sibire tebegyvena tėvynainiai susiorganizavo ir draugijas. Aukos pasiekė ir ten gyvenančius, vargančius bei sergančius.

x Lietuvos Dukterys, kaip ir kiekvienais metais, ruošia tradicinį rudens pokylį, š.m. spalio 19 d. 7 v.v. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Programa atliks akt. Nijolė Martinaitė ir pianistė Sonata Zubovienė. Vakariene ruoš O. Norvilienė, o šokiams gros A. Stelmoko orkestras. Visi nuosirdžiai kviečiami. Bilietai jau dabar gaunami draugijos raštineje, 2735 W. 71 St., tel. 312-925-3211.

(sk)

x Spalio mėn. pamaldos su šv. Mišiom spalio 18 d., penktadienį, 6:30 v.v. Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Visus maloniai kviečia Židyns.

(sk)

x Tik \$1.75 už svarą iki 100 svarų ir \$1.50 virš 100 svarų ir jųsiųsiat kalėdinis siuntinys bus pristatytas be mūto į bet kurį Lietuvos kampelį. Nuolaida galioja iki lapkričio 10 d. Atlanta Import-Export, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-434-2121.

(sk)

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Denglame ir taisome
visų rūšių stogus
Tel. 312-434-9656 arba
312-737-1717

x Kan. Vaclovo Zakarauskio pagerbimas bus Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje lapkričio 10 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Bus prisimenama jo 60 metų kunigystės – šventintas Kaune 1931 m. gegužės 30 d. ir 85-rių metų amžiaus – gimęs 1906 m. lapkričio 6 d. Tai dvi dvigubos sukaktys, kurias reikės parapijiečiams paminėti.

x Vysk. Sigitas Tamkevičius laikys šv. Mišias Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje sekmadienį, spalio 20 d., 8 val. ryto ir Lemonte pal. Jurgio Matulio misijoje 11 val. tą pačią dieną. Šeštadienį lankys Jaunimo centre ir Lemonte liutuanistines mokyklas.

x Vyresniųjų Lietuvių centre Seklyčioje spalio 16 d., trečiadienį, 2 val. p.p. Juozas Čechavičius rodytų vaizduotę iš vasaros kelionės į Dubuque, Iowa. Kviečiame visus dalyvauti ir pamatyti šią vaizduotę. Po to bus pietūs.

x Pranas Tamoševičius, užsisakęs bilietą pas S. Plėnienę ir sumokėjęs 35 dol., negalėdamas „Draugo“ bankete rugsėjo 22 d. dalyvauti, paliko auką. Už auką dėkojame.

x Bronius Mūras vadovauja liaudies muzikos ansamblui „Uostamiesčio muzikantai“, kurių koncertas bus Jaunimo centre spalio 20 d. Bronius Mūras ne tik vadovauja šiam ansamblui, bet taip pat groja įvairiais instrumentais, dainuoja ir kuria muziką. Koncertą rengia JAV LB Socialinių reikalų taryba.

x Archt. Kęstutis Pocius, jaunais akademikas, aktyviai veikęs dėl Lietuvos laisvės, dabar organizuoja amerikiečius padėti Lietuvai atkūrus nepriklausomybę. Gyvendamas South Bend, Indiana, jis dažnai pasirodo televizijos programose, organizuoja su amerikiečiais simpoziumus, informuoja vietos spaudą.

x Teresė Bakanienė iš Chesterter, Pa., „Draugo“ garbės prenumeratė, rėmėja, pratęsė prenumeratą vieneriems metams su 20 dol. auka ir tokiu priesa: „...nuosirdžiai dėkoju, kad lankote mus. Ačiū už Jūsų visų sunkų darbą, už žinias iš visur ir iš mūsų brangios tėvynės Lietuvos. Jūs esate mūsų dvasinis maistas“. Nuosirdus ačiū už mielus žodžius ir auką.

x L. Fondas skelbia pini-ginį ir naujų narių vaju. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, reikalinga dar didesnė parama, negu anksčiau. L. Fondas rėmė ir remia Lietuvos reikalus. Tad didinkime savo įnašus L. Fondui ir būkime šios prasmingos organizacijos nariais. Aukos siųsti L. F. adresu: 3001 W. 59th St., Chicago, IL 60629.

(sk)

x MAISTO SIUNTINIAI į Lietuvą šventėms žemesnėmis kainomis: mėsa, dešros, sūris, aliejus, cukrus, kava ir kt. Įvairaus dydžio: 55 svarų, 30 sv., 15 sv. Kainos nuo \$50 iki \$90. Kreipkitės, suteiksim smulkesnę informaciją. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

(sk)

x KALĖDINIAI SIUNTINIAI į Lietuvą pristatomi į namus su nuolaida. Specialūs susitarimai. Rūbai, maistas, vaistai BE MUITO. Ši nuolaida galioja rugsėjo ir spalio mėn. Paskubėkit. Iš kitur siųskite mums paštą arba UPS. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

(sk)

Deimantinių jubiliejų šventosios Šv. Kazimiero seserys. Iš kairės sėdi: seselės M. Vite Arcisauskas, Remigia Asmonas, Alphonsine Grazevicius, Marcella Pikielis ir Athanasia Gudaitis; stovi: seselės Mary Rose Gihis, Bernice Emily Wallis, Lucida Bartas, generalinė vyresnioji Marilyn Kuzmickus, Theodorette Ziedas, Incarnata Acius, Aquinta Markunas ir Anne Baubin (nera ses. Pieta Landsberkis, kuri šventė Holland, Pa.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

RŪPINAMĖS LIETUVOS NAŠLAICIAIS IR SENELIAIS

Spaudoje skaitydami apie Lietuvai teikiamą įvairią pagalbą džiaugiamės, kad, susipietę keli ar keliolika sumanių su gera iniciatyva lietuvių, randa būdų sutelkti dideles pinigų sumas, rasti geradarių, išsilygti iš jų dideles nuolaidas ir pasiūsti tėvynės didžiules siunttas medikamentų, knygų ir būtinųjų daiktų. Tai siunttos, kurių svaris tonomis skaičiuojamas. Per paskutinius kelerius metus susikūrė nemaža tokių institucijų, plačiai išplėtusių savo veiklą, gerai žinomų ir didžiuliams amerikiečių firmoms. Tenka tik didžiulius darbus išsiviešinti mūsų darbuotojais.

Yra betgi ir mažų vienetų, lyg didelę mašinoje mažų ratukų, besisukančių ta pačia kryptimi – padėti Lietuvai keliant jos su-menkusio ekonominio gyvenimo lygį. Vienas toks privačias

x David Fainhauz, „Lithuani-ans in the USA“, Aspect of Ethnic Identity, išleista Lietuvių Bibliotekos leidyklos šiais metais, į anglų kalbą išversta Algirdo Dumčiaus, pasiekė redakciją. Knyga bus naudinga angliškai kalbantiems apie lietuvių, gyvenančius šiame krašte.

x Pratešė prenumeratą su 20 dol. auka: Aleksandras Gylys, Olympia, Wash., Kazys Ulevičius, Crystal Lake, Ill., Vincas Gelezunas, St. Louis, Mo., R. Predklias, Huntington Beach, Cal., Jonas Asminas, Livonia, Mich., Birutė Bilvaisy, Lawton, OK, Ferdinandas Visockas, Bellevue, Fla. Visiems tariame ačiū.

(sk)

x Parduodami AUTOMOBILIAI Lietuvoje papigintomis kainomis su garantija. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

(sk)

x NAUJAS „ŽAIBO“ NR. 10! 10 kg. (22 sv.) skaniausių mėsos produktų: 3 kg. kapotas kumpis konservuose (6 dėž.), 1 kg. liežuvis drebučiuose (3 dėž.), 1 kg. vištiena savo sultyse (3 dėž.), 2 kg. file natūralioje plėvėje, 1 kg. lietuviškas skilandis, 1 kg. kiaušienos šoninė šalto rūkymo, 1 kg. „Lietuviška“ dešra – \$100. Kreiptis: „ŽAIBAS“ 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Tel. 708-430-8090.

(sk)

iniciatyva 1990 metų pavasarį Chicagoje įsteigtas sambūris yra „Panevėžio Caritas talkos būrelis“. Jo steigėjos Julijos Saulienės mintis „Pradžiuginkime Panevėžio našlaičius“ rado nuosirdų pritarimą ne tik iš to miesto kilusių tarpe ir poros susirinkimų dėka buvo suvestos kaugės nelaimingie-siems įvairių dovanėlių: minkštų meškučių, spalvavimų knygelėlių ir spalvotų pieštukų, vaikiškai higienai reikalingų reikmenų. Siuntiniais našlaičiams pasiekus, vietos Caritas moterų taktininkų vadovė Apolonia Vepštienė taip rašo: „Buvau labai sujaudinta, kad taip toli gyvenantys tautiečiai rūpinasi mūsų našlaičiais, padeda jiems. Gaila tik, kad jie nepatiria didžiausios laimės – tėvų meilės, motiniškos šilumos. Panevėžyje įkūrėme ir katalikišką darželį „Gintarelį“, nes norint, kad tauta atgimtų dvasiškai, reikia diegti religinį-dorovinį auklėjimą ir mažųjų širdes, gražinti Kristaus tikėjimą į gyvenimą. Daug piliuojančių žaidimų mūsų tautoje, bet visų iš karto neišgydy-si – tai ilgas ir sunkus darbas... Džiugu, kad su mumis ir Jūs, mielieji mūsų tautiečiai! Šiandien, kas gera mūsų Tėvyneje, įdėję ir Jūs savo meilės, rūpestį ir darbščią rankų šilumą. Už visa tai su širdingiausiu dėkingumu, pagarba ir meile spaudžiame Jūsų ranką!“

Pirmuosiuose šio būrelio susirinkimuose gan gausiai dalyvavo Chicago ir jos apylinkių lietuviai. Jų dėka patikėtų dovanų siuntiniai vienas po kito pasiekdavo Panevėžio našlaičių namus. (Siuntimo eiga pernai kiek nukentėjo dėl smurto veiksmų Lietuvoje ir sutrikusio ryšio su Vakarais).

Ses. Virginia Gapšis, atšventusi si-dabrinę sukaktį, su generaline vyresniąja ses. Marilyn Kuzmickus Šv. Kazimiero seserų vienuolyne.

Rugsėjo 21 d. Seklyčioje trečią kartą susirinko „gerieji dėdės ir dėdienės“, dėdėmis ir maišais gėrybių nešini, prie registracijos stalo dar ir pinigines aukas palikdami. To šeštadienio si – tai ilgas ir sunkus darbas... Džiugu, kad su mumis ir Jūs, mielieji mūsų tautiečiai! Šiandien, kas gera mūsų Tėvyneje, įdėję ir Jūs savo meilės, rūpestį ir darbščią rankų šilumą. Už visa tai su širdingiausiu dėkingumu, pagarba ir meile spaudžiame Jūsų ranką!“

Susirinkimą pradėjo būrelio pirm. J. Saulienė, paprašydama atsisojimui ir tylos minutę pagerbti neseniai mirusius du kilniaširdžius lietuvius – Janiną ir Juozą Daunorus, kurie, be daugelio kitų visuomeniškų darbų, dosniai rėmė ir šio būrelio veiklą.

Iš pirmininkės pasakojimo sužinojome, kad Lietuvoje Caritas veikla plečiasi, jo tikslai paaškinoti dvylikoje punktų. Vieni iš svarbiausių – kelti dvasinę Lietuvos žmonių stip-

rybę, globoti beglobius našlaičius, kurių tarpe yra gana daug nesveikų vaikų, rūpintis vienišais seneliais. Lietuvai įsijungus į laisvų tautų tarpą, Lietuvos Caritas tapo pilnateise nare, priimta į „Caritas International“ organizaciją. Pagal naujuosius įstatus Lietuvoje jos centrinę vadovybę dabar sudaro vysk. Sigitas Tamkevičius – pirmininkas ir dr. Albina Pajerskaitė – generalinė sekretorė.

Šio susirinkimo metu iškilo nuomonių, kad nereikėtų apsiriboti vien tik Panevėžio našlaičiams rėmimu. Dalinai taip ir buvo nutarta, susirius su Utenos Caritas įsteigta senelių prieglaudos vedėja Stase Barkauskiene. Ji pranešė, kad dabar ten gyvena arti dvidešimt kitokios globos neturinčių senelių (jų skaičius didės). Tai patys pirmieji Caritas rūpestiu Lietuvoje įsteigti senelių namai, kuriuose pamainomis dirbuojasi apie 90 moterų taktininkų. (Dabar įsijungia ir vyrai).

Mintis šį kartą pasirūpinti vienišais uteniškiais seneliais rado gyvą pritarimą: susirinkimo dalyviai (ir net jame nedalyvavę) sunėšė šiltų antklodžių, pagalvių, lovos skalbinių, rankšluosčių, šiltų baltinių, kojinių, šlepečių, muilo. Susidarė daugiau kaip 300 sv. siuntta, kuri seneliams pasieks prieš Kalėdų šventes.

Pirmininkė perskaitė dar vieną pagalbos prašantį laišką Kretingos. Tenka pabrėžti, kad šio būrelio veikla ribojasi tik Caritas globoje esančiais našlaitiniais ir senelių prieglaudomis. Susirinkimo metu buvo suaukota per 600 dol. (įskaitant kelias didesnes aukas). Jų susilaukiama ir daugiau. Reikia tikėtis, kad apie šventines dovanas begalvojant, ir mūsų globojamieji nebus pamiršti. Juk atliekamos patalynės ar kitų buitinių daiktų visi užtenkamai čia turime, o jiems tereikia tik kuklaus mūsų nuosirdumo įrodymo. Štai kaip tai įvykdė darbščioji Danutė Vidiūnienė, numezgusi seneliams dešimt porų šiltų šlepečių. Daug gražios iniciatyvos parodė ir gausiai dalyvavusios Lietuvos Dukterys, vargą lengvinti visur susijungiančios.

Didelės pagarbos nusipelnė ir pomirtinė jau minėtų a.a. J. ir J. Daunorų auka. Žmonai mirus, jos atminimui jos vyras J. Daunoras atnešė 200 dol. auką Lietuvos našlaičiams. Vos savaitei po to praėjus, mirtis iš-tiko ir jį patį. Tada jo draugai atnešė kitus 200 dol. tam pačiam tikslui. Šią 400 dol. sumą nutarta pasiūsti Caritas globojamiesiems našlaičiams namams Kaune (abu mirusieji – kauniečiai). Tai daug ilgiau išliekantis, prasmingesnis at-

IŠ ARTI IR TOLI KANADOJE

— Kun. Igno Mikalaukas, OFM, ilgamečio Londono klebono, 50 metų kunigystės sukaktis buvo atšvęsta rugsėjo 8 d. per Šiluvos Marijos atliadus. Šv. Mišias laikė jubiliatas ir daugelis kunigų. Pamokslą pasakė vysk. Paulius Baltakis. Po pamaldų parapijos salėje buvo gausios vaikų ir daugelis sveikinimų, kuriais linkėjo suaktyvininkui sveikatos, ilgo amžiaus. Meninę dalį atliko „Pašvaistės“ choras, vadovaujamas R. Audet. Visam minėjimui sumaniai vadovavo Gražina Petrauskienė. Londono vyskupas J. Sherlock pasveikino raštu.

— Edvardo ir Marianos Melikauškų Edmontone sodyboje buvo gegužinė rugpjūčio 11 d. Jaunimas galėjo pažaišti, plevėsavu Lietuvos ir Kanados vėliavos.

— St. Catharines, Ont., mirė dr. Sofija Tautarienė ir Jadvyga Gabrėnienė.

VOKIETIJOJE

— Amerikiečių kariai ir jų šeimos mėgsta keliauti po Europos kraštus. Karių dienraštis „The Stars and Stripes“ kartą savaitėje spausdina Europos žemėlapi su oro apžvalga. Prieš mėnesį laiko amerikiečiams kariams skirtas dienraštis „Pabaltijo valstybes jau atskyrė nuo Sov. Sąjungos, užrašydamos – Lithuania, Latvia, Estonia. Kiek žinau, amerikiečiams kariams įvažiavimas į Pabaltijo valstybes dar draudžiamas. Dienraštis kaina sekmadieniais 50 cent. (yra „comics“ priedas), darbo dienomis 30 cent.

minimas, negu greit vystančios gėlės prie mylimųjų karsto.

Nors moteris laikomos jautresnėmis už vyrus, bet reikia pasidžiaugti, kad susirinkimuose ir aukotojų sąrašuose matome ir vyrus. Dėkojame ir laukiame daugiau jų įsijungiant į šio būrelio veiklą!

Konkrečiau darbo imantis ilgų svarstymų nereikia. Nutarta ir toliau rūpintis Panevėžio ir Utenos našlaičiais. Geras dėdės Mėtos Gabalienės dovanoji 75 meškučiai Kalėdų šventėse atneš daug džiaugsmo Utenos vienišiams mažyliams. Gailutės Valiulienės pastangų dėka šiame siuntinyje dar tilpo lėlių, knygučių ir spalvotų pieštukų, saldainių ir kakavos. Nepamirštos ir jos globojančios Caritas taktininkės: jos gardžiuosias amerikietiška kava.

Panevėžio našlaitinui ir toliau siunčiamos 5 „Skautų aid“ prenumeratos, o centrinė Caritas būstinė Kaune 1 šio žurnalo prenumeratą. Netrukus bus užsakytas ir „Ateities“ žurnalas. Tiek šio būrelio pastangomis atlikta iki dabar. O ruduo jau čia. Daug ko stokojančius bedalius mūsų brolius ir seses greitai imsi smelkti žvabūs žiemos vėjai. Greitai priartės Kalėdos. Ar nebus jos mums čia sočiai ir šiltai gyvenantiems linksmesnės, jei žinosime, kad kažkur mūsų atsiųstu šiltu rūbu apsisūpęs vienišas senelis besimeldamas dėkoja savo geradariui? Arba ligonėlio našlaičio džiaugsmu nušvitusios akutės davėjo tik dvasios akimis bus matomos... Ta prasme ir maža auka – didelė, o džiaugsmas – abipusis, nes pasak M. von Ebner-Eschenbach „gėriu tiki jį praktikuojantis“.

S. J.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

Nauja JAV LB vadovybė su senąja prezidentu. Iš kairės: dr. Vytautas Narutis, Birutė Vilutienė, prez. pirm. Vytautas Kamantas, Gražina Kamantienė, Svajonė Kerelytė, naujas krašto valdybos pirm. Vyt. Maciūnas ir buvęs krašto valdybos pirm. dr. Ant. Razma.